БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 29 (776)

9 ФЕВРАЛЬ ШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Советининг мажлислари. Миллатлар Советида. Иттифоқ Советида. Депутат С. Камолов нутқи (1 ва 2-бетлар).

Узбекистон қишлоқ хўжалик илғорлари — Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Москвага жўнаб кетдилар. (1- бет).

Узбекистон ССР Министрлар Совети ва Узбекистон КП Марказий Комитетида. Республикада бедачиликни яхшилаш тадбирлари тўғрисида. (2-бет).

САЙЛОВДАН - САЙЛОВГАЧА. **Партия ва халқнинг иродаси билан** (3-бет).

СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг АҚШ Элчихонасига нотаси (4-бет).

Совет-Польша маданий ҳамкорлиги (4-бет).

Немис ва француз ишчилари ҳаракатининг бирлиги учун. Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси билан Француз Умуммеҳнат конфедерациясининг қўшма баёноти (4-бет).

Маршал Г. К. Жуковнинг Ҳиндистонда бўлиши (4-бет).

М. Зиёмуҳамедова. — Тошкентнинг пирожное, вафли ва тортлари (4-бет).

Маҳсулот таннархини тинмай камайтирайлик

Ўтган йили қўлга киритилган ажойиб ғалабаларимиз ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорлари, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг 1956 йил хўжалик якунлари ҳақидаги Ахбороти область саноат корхоналарининг коллективларини ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш, ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш, оғир ва кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш, прогрессив технология ҳамда илғор иш методларини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш йўли билан меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш учун курашга илҳомлантирмоқда.

Тошкентдаги илғор корхоналар коллективларининг республика пойтахтидаги саноат корхоналари, транспорт ва қурилишларнинг барча ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларига қарата қилган мурожаати совет кишиларига хос ватанпарварлик туйғуларини ифодаловчи ёрқин далилдир. «КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми, — дейилади мурожаатда, — барча ишчиларни, колхозчиларни, бутун совет интеллигенциясининг ишлаб чиқариш планларини муддатидан илгари бажариш, ҳар бир корхонадаги ишлаб чиқариш қувватларидан ва резервлардан тўлароқ фойдаланиш ҳамда шу асосда КПСС XX съездининг тарихий қарорларини муваффақият билан амалга ошириш учун социалистик мусобақани кенг қизитиб юборишга чақиради».

Коммунистик партия Марказий Комитетининг Чақириғига жавобан республикамиз пойтахтидаги илғор корхоналарнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари 1957 йил давлат планини муддатидан илгари бажариш ҳамда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигини социалистик экономикани ва меҳнаткашларнинг фаровонлигини ошириш соҳасида янги ғалабалар билан кутиб олиш учун ўз зиммаларига оширилган мажбурият олдилар. Тошкентликларнинг бу олижаноб ташаббусларини областимиздаги барча саноат корхоналарининг коллективлари қизғин қўллаб-қувватлаб, социалистик мусобақани кенг ривожлантирмоқдалар.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва унинг таннархини камайтириш — ҳар бир корхонанинг фаолиятини белгиловчи асосий кўрсаткич ҳисобланади. Шунинг учун ҳам социалистик мусобақада бу масалаларга алоҳида эътибор берилади. Шундай экан, маҳсулотнинг таннархини камайтириш социалистик мусобақанинг муҳим шартларидан биридир.

Областимиздаги илғор корхоналарнинг коллективлари мавжуд техника ва иш вақтидан унумли фойдаланиш, хомашё ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш йўли билан маҳсулотнинг таннархини камайтирмоқдалар ва шу туфайли давлатга миллион-миллион сўмлаб фойда келтирмоқдалар.

Тошкентдаги Каганович номли паровоз-вагон ремонт заводининг коллективи бу соҳада айниқса катта ғалабаларни қўлга киритди. Заводда колодка қуйиш прогрессив технология асосида конвейерга кўчирилгач, колодка ишлаб чиқариш суткасига 800-900 дан 2000-2400 донага оширилди. Ишлаб чиқарилган ҳар бир буюмнинг таннархи қарийб 3 сўм камайтирилди. Маҳсулот таннархининг камайтирилганлиги натижасида давлатга 1 миллион сўм қўшимча фойда келтирилди. Бундай мисолларни бошқа корхоналардан ҳам келтириш мумкин.

Бироқ, айрим корхоналарнинг ходимлари ишлаб чиқариш экономикасини яхшилашга етарли эътибор бермаётирлар. Бундай корхоналарда маҳсулотнинг таннархини камайтириш юзасидан берилган топшириқлар бажарилмай қолди. Маҳсулот ишлаб чиқаришда бракка йўл қўйилганлиги—корхоналар томонидан маҳсулот таннархини камайтириш соҳасида берилган топшириқларни бажарилмаётганлиги сабабларидан биридир. 1956 йилда брак маҳсулот ишлаб чиқаришдан келган зарар 32 миллион сўмни ташкил этди. Ҳар бир корхонанинг жамғарма планларининг бажарилиши учун тегишли чоралар кўрилмаётганлиги ҳам маҳсулот таннархини узлуксиз камайтириб боришга ҳалал бермоқда ва хўжалик ҳисоби асосий принципларининг бузилишига сабаб бўлмоқда.

Айрим корхоналарда маҳсулот-таннархини камайтириш топшириқларининг бажарилмай қолишининг асосий сабаби шундан иборатки, бундай корхоналарда иш процессларини такомиллаштиришга, меҳнатни тўғри ташкил этишга, кўп меҳнат сарф бўладиган ишларни механизациялашга, мавжуд техникадан унумли фойдаланишга, ниҳоят хомашё ресурсларини тежаб сарфлашга кам аҳамият берилганлигидир.

Бекобод цемент заводи шаҳардаги қолоқ корхоналардан бири ҳисобланади. Бу завод ўтган йили бир меёрда ишламади. Шунинг натижасида корхона пландагидан анча кам маҳсулот берди, бунинг устига ортиқча харажатларнинг кўпайиб кетганлиги сабабли ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг умумий таннархи 3 миллион 493 минг сўм ошиб кетди. Фақат кўмир билан электр қувватига сарф бўлган ортиқча харажат 1 миллион 786 минг сўмни ташкил қилади. Ваҳоланки, корхонанинг рентабель ишлашини таъминлаш учун унумсиз харажатларни ҳам, маҳсулот ишлаб чиқаришга кетадиган харажатларни ҳам тобора камайтириб бориш лозим.

Вазифа — ортиқча харажатларни йўқотиш, унумсиз харажатларни узлуксиз камайтириб бориш, бракка қарши курашни кучайтириш, ишлаб чиқаришда тежамли материаллардан фойдаланиш, прогрессив технологияни жорий қилиш йўли билан моддий ресурсларни кўпроқ тежаб қолишдан иборатдир.

Корхона партия ташкилотлари маҳсулотнинг таннархини камайтириш учун курашда муҳим роль ўйнашлари керак. Маҳсулот таннархини камайтиришдаги мавжуд резервлардан фойдаланмоқ ва бу резервларни жамғармаларни кўпайтиришнинг ҳақиқий манбаларига айлантирмоқ учун партия ва хўжалик ташкилотлари корхоналарнинг бутун хўжалик фаолиятини оширишга, корхоналарнинг иқтисодий тежаш тартибига ва хўжалик ҳисобини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор беришлари лозим. Корхона партия, касаба союз ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари ускуналар, хомашёлар, материаллар, ёқилғи ва электр қувватидан фойдаланишни яхшилаш йўли билан маҳсулотнинг таннархини узлуксиз камайтиришга эришишлари лозим.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ

Миллатлар Советида

Миллатлар Советининг 6 февралда Миллатлар Совети Раиси депутат **В. Т. Лацис** раислигида очилган мажлисида Бюджет комиссиясининг Раиси депутат **А. М. Сафронов** Бюджет комиссиясининг қўшимча докладини қилди.

Миллатлар Советининг Бюджет комиссияси, деди ўртоқ Сафронов, 1957 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш планини қараб чиқди ва Госэкономкомиссия, шунингдек СССР министрликлари ва бошқармалари мўлжаллаган тадбирларнинг асослари ҳамда ҳисобларини текширди ва план тўғри тузилган ҳамда КПСС XX съездининг директиваларига тўлиқ жавоб беради, деб ҳисоблайди. Бюджет комиссияси халқ хўжалик планини баъзи тузатишлар билан тасдиқлаш тўғрисида таклиф киритади. Бир қанча саноат ва озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқаришни жамъи қарийб 1.400 миллион сўм миқдорида кўпайтириш таклиф этилади.

Ўртоқ Сафронов яна бундай деди: Давлат бюджетини қараб чиқиш вақтида Бюджет комиссияси иттифоқчи республикаларда хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги айрим тадбирларга чиқариладиган маблағларни кўпайтириш тўғрисида илтимосномалар олди. Комиссия республикаларнинг баъзи илтимосларини, чунончи шаҳарларни, район марказларини ва ишчи поселкаларини обод қилишга чиқариладиган маблағларни кўпайтириш ҳақидаги илтимосларни қўллаб-қувватлаш мумкин деб ҳисоблайди.

Бюджет комиссияси СССР Давлат бюджетининг даромадларини 2.306 миллион сўм миқдорида, шу жумладан оборотдан олинадиган солиқ бўйича, товар ишлаб чиқариш ва сотиш планини ошириш ҳисобига 1.527 миллион сўм миқдорида кўпайтириш тўғрисида таклиф киритади.

Ана шу тузатишларни эътиборга олиб, дейди депутат Сафронов, СССРнинг 1957 йилги Давлат бюджетини тасдиқлаш таклиф этилади.

Муҳокама қилинаётган масала юзасидан бошланган музокараларда биринчи бўлиб депутат **Ж. А. Ташенев** (Қозоғистон ССР) сўзга чиқди. Депутат Ташенев айтадики, республика меҳнаткашлари бу йил ҳам қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш чораларини кўрадилар. Ҳозирги вақтда янги қўйчилик совхозларини ташкил этиш соҳасида иш олиб борилмоқда. Нотиқ СССР Енгил саноат министрлиги ва СССР Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министрлиги олдига республиканинг бир қанча шаҳарларида жун газлама корхоналари ва гўшт комбинатлари қуриш масаласини қўяди.

Депутат Ташенев 1957 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш планини ва Давлат бюджетини совет халқининг ҳаётий манфаатларига жавоб берадиган программа сифатида тасдиқлаш тўғрисида таклиф киритади.

Депутат **С. Камолов** (Ўзбекистон ССР) ҳам СССРнинг халқ хўжалик планини ва Давлат бюджетини маъқуллайди.

Депутат **М. Раҳматов** (Тожикистон ССР) сўзлайди. Депутат Раҳматов республика саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари бажарганлигини уқтириб ўтади. Қишлоқ хўжалигида ва айниқса унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачилик соҳасида ҳам муайян муваффақиятларга эришилди. Республикадаги колхоз ва совхозлар 1956 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар.

Сўнгра депутат Раҳматов айтадики, Тожикистон партия ва совет органлари республика органларининг фаолиятидаги камчиликларни йўқотиш, мавжуд резервлардан яхшироқ фойдаланиш чораларини кўрмоқдалар. Депутат Раҳматов СССР Енгил саноат министрлиги ва СССР Қурилиш министрлиги олдига Сталинобод тўқимачилик комбинатининг иккинчи навбат қисми қурилишини тезлатиш тўғрисидаги масалани қўяди. Иккинчи навбатдаги қисм ишга туширилиши билан комбинат ип-газлама ишлаб чиқаришни йилига 42 миллион метр кўпайтиради.

Депутат Раҳматов ўз нутқини тамомлаб, бундай дейди: биз қараб чиқаётган халқ хўжалик плани ва бюджет шаҳарларни ҳамда аҳоли яшайдиган пунктларни обод қилиш ва аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш учун чиқариладиган маблағларни анча кўпайтиришни кўзда тутади. Депутат Раҳматов сессияни ишонтириб айтадики, республика органлари ана шу маблағлардан тўла фойдаланиш учун бутун кучларини сарф қиладилар.

Миллатлар Советининг кечаги мажлисида депутатлардан **М. Д. Чубинидзе** (Грузия ССР), **А. М. Спиридонов** (Мари АССР), **А. Э. Грасс** (Латвия ССР), **Н. Е. Авхимович** (Белоруссия ССР), **Б. Овезов** (Туркманистон ССР), **И. С. Беляев** (Карел АССР) ҳам чиқиб сўзладилар. (ТАСС).

* * *

7 февралда Катта Кремль Саройида тўртинчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси ўз ишини давом эттирди. Депутатлар алоҳида-алоҳида ўтказилган мажлисларда 1957 йилда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш планини ва Давлат бюджетини муҳокама қилдилар.

Миллатлар Советининг эрталаб очилган мажлисида Миллатлар Совети Раисининг ўринбосари депутат **П. Т. Комаров** раислик қилди. Музокараларда депутат **А. И. Махно** (Қирғизистон ССР) сўзлади. Депутат Махно Қирғизистон меҳнаткашларининг эришган муваффақиятлари ҳақида гапирди. Республика саноати ўтган йили ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини 105,7 процент бажарди, 1955 йилдагидан 12 процент кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарди. Колхоз ва совхозлар қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, шу жумладан, дон, пахта, гўшт, сут, қанд лавлаги тайёрлаш ва закупка қилиш планини муддатидан илгари бажардилар. Қирғизистон лавлаги ҳосили жиҳатидан Совет Иттифоқида биринчи ўринга чиқди. Петровский районидаги Панфилов номли колхозда ўтган йили ҳар гектар ердан ўртача ҳисобда 587 центнердан қанд лавлаги олинди. Каганович районидаги Крупская номли колхознинг звено бошлиғи, Қирғизистон ССР Олий Совети депутати ўртоқ Воробьева звенога бириктиб берилган майдоннинг ҳар гектаридан 820 центнердан лавлаги олди. Қирғизистон республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари учун Ленин ордени билан мукофотланди.

Ўртоқ Махно бир қанча масалаларни илгари суради. Бу масалаларнинг ҳал этилиши республика қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришга ёрдам берган бўлар эди. Бу масалалар машина-трактор станцияларини запас қисмлар билан яхшироқ таъминлашдан, МТСлардаги ремонт базалари қурилишини кенгайтиришдан иборат ва ҳоказо.

Депутат А. И. Махно сўзининг охирида СССРнинг 1957 йилги халқ хўжалик планини ва Давлат бюджетини тасдиқлаш кераклигини айтади.

СССР соғлиқни сақлаш министри депутат **М. Д. Ковригина** сўзлайди. Депутат Ковригина айтадики, ўтган йили Соғлиқни сақлаш министрлиги йўли билангина аҳолига медицина хизмати кўрсатиш учун 28,5 миллиард сўмдан ортиқ маблағ сарфланди.

1957 йил бюджетида соғлиқни сақлаш соҳасидаги янги тадбирларга янада кўпроқ маблағ ажратиш кўзда тутилади.

Маълумки, дейди ўртоқ Ковригина, мамлакатимизда халқ соғлигини сақлашга соғлиқни сақлаш органларигина эмас, балки барча совет, хўжалик, жамоат ташкилотлари ва аҳолининг ўзи ҳам актив қатнашганида бу соҳадаги жиддий масалалар муваффақиятли суратда ҳал этиб келинди. Мамлакатга бир вақтлар жуда катта зарар етказган безгак касаллигининг деярлик тамомила тугатилганлиги буни яққол исбот этувчи далилдир.

Ўртоқ Ковригина сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтади: Совет медицинаси сил касаллигига қарши курашда катта муваффақиятларга эришди. Сил касаллигидан ўлувчилар сонининг кескин суратда камайганлиги ва бу касаллик билан оғрувчилар сонининг камайганлиги буни исбот қилади. Соғлиқни сақлаш министрлиги мамлакатда сил касаллиги билан оғришни яна кескин суратда камайтириш ҳақидаги таклифларни совет олимлари билан биргаликда ишлаб чиқмоқда ва бу таклифларни СССР Министрлар Совети муҳокамасига қўяди.

Ўтмишнинг оғир мероси бўлган сил касаллигини, дейди ўртоқ Ковригина, кўп учрайдиган касаллик сифатида 15-20 йилдан кейин тугатиш вазифасини кун тартибига қўйиш пайти келди. Бу вазифани муваффақиятли ҳал этмоқ учун зарур бўлган имкониятларнинг ҳаммаси бор.

Депутат **С. Х. Матнишян** (Арманистон ССР) ўз нутқида республика саноатининг ишини анализ қилди. Муваффақиятлар билан бир қаторда, дейди нотиқ, корхоналарнинг ишларида камчиликлар ҳам бор: янги техника суст жорий қилинмоқда, ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланилмаётир.

Кичкина гидротурбиналар заводи ва компрессор заводи йилига 23 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқда, ҳолбуки, бу заводлар қўшимча равишда бирмунча ускуналанганида уларнинг ҳар бири маҳсулотни икки баравар кўпроқ ишлаб чиқара олар эди. Машинасозлик министрлиги резервлардан фойдаланиш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришни таклиф этаётган маҳаллий ташкилотларнинг фикрига эътибор бермаётганлигига қандай ҳоллар сабаб бўлаётганлигини билиш қийин.

Еревандаги ёғ-мой комбинати йилига 12 минг тоннагача ёғ чиқара олади, ҳолбуки бу йил бу заводга атиги 6 минг тонна ёғ чиқариш тўғрисида план берилган.

Ўртоқ Матнишян Электротехника саноати министрлигини ҳам танқид қилади. Бу министрлик Армэлектрозавод қурилишини жуда кечиктириб юборди.

Ўртоқ Матнишян ўз нутқининг охирида бошқа депутатларнинг 1957 йил планини ва бюджетини тасдиқлаш тўғрисидаги таклифларига тамомила қўшиламан, деди.

Мажлисда депутатлардан **Т. А. Таирова** (Озарбайжон ССР), **З. В. Панев** (Коми АССР), **Г. А. Мартинов** (Чувашистон АССР), **М. Я. Коптильников** (Молдавия ССР), **Д. М. Магомедов** (Доғистон АССР), **А. В. Скверняк** (Украина ССР), **Р. Х. Хабибуллина** (Бошқирдистон АССР), **Г. Б. Баширов** (Татаристон АССР), **А. А. Мюрисеп** (Эстония ССР) ҳам сўзладилар.

Иттифоқ Советида

Кундуз соат тўртда Иттифоқ Советининг мажлиси бўлди. СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раисининг Ўринбосари депутат **Н. Т. Кальченко** раислик қилди.

Депутат **А. Суярқуловга** (Қирғизистон ССР) сўз берилади. Мамлакатимиз экономикасини ривожлантиришдаги муваффақиятлар, деди у, партия ва ҳукумат саноатнинг, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг бир қанча муҳим тармоқларидаги қолоқлик сабабларини нақадар зийраклик билан очиб ташлаганликларини ва халқ хўжалигини янада зўр куч билан ривожлантириш йўлларини белгилаб берганликларини яққол кўрсатиб турибди.

Ўртоқ Суярқулов Қирғизистон меҳнаткашларининг ўтган йил эришган ютуқлари тўғрисида гапириб дедики, республикада ўз резервлари ва имкониятларидан тўлиқ фойдаланмаётган корхоналар, колхозлар ва совхозлар ҳали кўп. Республика саноати планни умуман ошириб бажарган бўлса ҳам, ўтган йил 165 корхона ишлаб чиқариш топшириқларини уддалай олмади. Республикадаги совет ва партия ташкилотларининг вазифаси шуки, улар планнинг ҳамма корхоналар томонидан бажарилишига, ҳамма колхозлар ва совхозларда ҳосилдорликни ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини оширишга эришишлари лозим.

Депутат **Н. И. Смирнов** (Ленинград) айтдики, партия XX съездидан кейин ўтган давр ичида Ленинград саноати машиналар, аппаратлар, механизмлар ва асбоблардан 200 га янги хилини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Ўтган йилдагига нисбатан ялпи маҳсулот чиқариш 10,7 процент кўпайди, меҳнат унумдорлигини ошириш плани ортиғи билан бажарилди. Ҳозирги вақтда корхоналарда олтинчи беш йилликда мавжуд иш майдонида ва ишчиларнинг сонини кўпайтирмасдан туриб, ялпи маҳсулот чиқаришни икки баравар ошириш учун кураш кучайтирилмоқда.

Ўртоқ Смирнов маҳаллий Советларнинг ҳуқуқларини янада кенгайтириш масаласига тўхталиб дедики, мамлакатдаги йирик саноат районларининг планлаштирувчи органлари тўғрисидаги Низомни қайтадан кўриб чиқиш зарур бўлиб қолди. СССР Молия министрлиги маҳаллий молия органлари тўғрисида маҳаллий молия органларига тағин ҳам кенгроқ ҳуқуқлар берадиган янги Низомни яқин фурсат ичида ишлаб чиқиши зарур. Бу эса жойлардаги молия фаолиятини яхшилайди.

Сўнгра нотиқ Ленинградда уй-жой бинолари қуриш соҳасида олиб борилаётган ишларни айтиб ўтди. Кўпгина корхоналарнинг коллективлари меҳнаткашларни кенг иштирок қилдириб хўжалик усули билан уй-жой бинолари қура бошладилар. Лекин бу ишда министрликлар ёрдам беришлари керак.

Депутат **С. Бобоев** (Туркманистон ССР) дедики, республикада нефть, химия саноатлари, енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва бошқа саноат тармоқлари тез суръатлар билан ривожланмоқда. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1956 йилда 1950 йилдагига нисбатан 188,6 процент кўпайди. Туркманистон нефтчилари пландан ташқари 93 минг тоннадан кўпроқ нефть бердилар. Ўтган йил 334 минг тонна, ёки 1955 йилдагига қараганда 54 минг тонна кўп пахта етиштирилди ва тайёрланди, гўшт, сут, жун, қоракўл, пилла, узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш кўпаймоқда. Кўпгина колхозларнинг пул даромадлари 20-25 миллион сўмга етади.

С. Бобоев, қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни ва аввало пахта етиштиришни янада кўпайтирмоқ учун катта ирригация қурилиши ишларини ўтказиш керак, деди. Олтинчи беш йилликда республикада 250 минг гектар қўриқ ва бўз ер ўзлаштирилмоқчи, бунинг учун сув керак. Ҳозирги вақтда Қорақум каналини қуриш соҳасида катта ишлар қилинмоқда, бошқа бир қанча сув хўжалиги объектларини қуриш мўлжалланган. Нотиқ, бу ишда СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг жиддий ёрдам бериши керак, деди.

ВЦСПС раиси депутат **В. В. Гришинга** сўз берилади. У касаба союзлар олдида турган катта вазифалар ҳақида сўзлайди. Касаба союзларининг вазифаси шуки, улар меҳнаткашларни олтинчи беш йилликнинг иккинчи йилининг халқ хўжалик планини тўла ва ошириб бажаришга сафарбар қилишлари, саноатни, транспортни, қурилишни ва қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун мусобақани тағин ҳам кенг авж олдиришлари, совет кишиларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга кўпроқ эътибор беришлари лозим. Касаба союз ташкилотлари бу вазифаларни тушунадилар ва уларни муваффақиятли бажариш учун бутун кучларини сарф қиладилар.

Ўртоқ Гришин дедики, ўтган йил социал страхование ишини янада яхшилашга қаратилган қарорлар қабул қилинди. Бу қарорларни тайёрлашда касаба союзлари актив қатнашдилар.

Нотиқ айтдики, ишчилар ва хизматчиларни санаторий, курортларда даволаш ва уларнинг дам олишини ташкил этиш учун бу йил 2 миллиард сўмга яқин пул чиқарилади. Шу маблағ ҳисобига бир неча миллион ишчи ва хизматчи санаторийларда ва дам олиш уйларида даволаниб ва дам олиб келадилар. Бу йил касаба союзлари уч миллионга яқин болани пионер лагерлари ва боғларга юборадилар.

Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Н. И. Бобровников** пойтахтда уй-жой қурилиши кенг авж олиб кетганлигини гапириб берди. Ўтган йил Москвада 1 миллион 360 минг квадрат метрдан кўпроқ уй-жой биноси қурилди. Бу йил Москва бинокорлари москвалакларга 1 миллион 800 минг квадрат метрдан кўпроқ янги уй-жой бинолари қуриб бериш мажбуриятини ўз зиммаларига олдилар. Партия Марказий Комитети ва Ҳукумат Москвада қурилиш ва проектлаш ишларини тубдан қайта қуриш тадбирларини ўтказганлиги натижасида, бинокорлик материаллари ва деталлари саноатининг йирик базаси барпо қилинганлиги натижасида қурилиш ишларини мана шундай кенгайтириб юбориш мумкин бўлди.

Иттифоқ Совети мажлисида депутатлардан **Н. И. Стрельникова** (Днепропетровск области), **К. Н. Николаев** (Свердловск области), **Д. М. Гармаш** (Рязань области), **И. Г. Кэбин** (Эстония ССР), **М. А. Искандаров** (Озарбайжон ССР), **А. Ф. Антипова** (Тула области) ҳам сўзга чиқдилар. (ТАСС).

МОСКВА. СССР Олий Советининг тўртинчи чақириқ олтинчи сессияси. Миллатлар Советининг 1957 йил 5 февралдаги мажлиси. Суратда: мажлислар залида.

В. Савостьянов ва В. Соболев фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорлари — Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Москвага жўнаб кетдилар

Совет пахтачилигини ривожлантириш, пахта етиштиришда фан ютуқларини ва илғорлар тажрибасини кенг қўлланиш ҳамда пахтадан муттасил мўл ҳосил олиш ишида эришган зўр муваффақиятлари учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган Ўзбекистон ССР колхозчилари, машина-трактор станцияларининг ва совхозларнинг ишчилари, партия, совет ходимларининг катта бир группаси махсус поездда ҳукумат мукофотларини олмоқ учун саккизинчи февраль кечқурун Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

Тошкент вокзалининг биноси байрам тусида безатилган. Бинонинг олдига В. И. Лениннинг катта портрети қўйилган, пахта далаларининг меҳнаткашларига — Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларига табрик сўзлари ёзилган қизил алвонлар осилган. Тошкент саноат корхоналари ва муассасалари коллективларининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, раҳбар партия ва совет ходимлари, министрлар, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари донгдор кишиларни Москвага кузатиб қўйиш учун келдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице президенти И. М. Мўминов жўнаб кетувчиларга қарата қисқа нутқ билан мурожаат қилди. У совет кишиларининг фидокорона ижодий меҳнат қилаётганликлари, бунинг натижасида олтинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда янгидан-янги муваффақиятларга эришилаётганлиги тўғрисида гапиради. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ва аввало республика экономикасида ҳал қилувчи роль ўйнайдиган пахтачиликни ривожлантиришга актив ёрдамлашишни ўзларининг асосий вазифалари деб билган Ўзбекистон олимлари зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Ўзбекистон олимлари, — деди ўртоқ Мўминов, — пахта далаларининг меҳнатчиларига 1956 йилда эришилган муваффақиятларни кўпайтиришда яқиндан ёрдам бермоқдалар.

«Ташсельмаш» заводининг новатор токари Д. Х. Судаков сўзга чиқади. У айтдики, республика пахта далаларининг меҳнатчиларидан 200 кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган фахрий унвон берилганлиги ҳамда пахтачилик илғорларидан кўп минг кишининг Совет Иттифоқи орденлари ва медаллари билан мукофотланганлиги Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ўз фидокорона меҳнати билан социалистик Ватан қувватини кун сайин мустаҳкамлаётган, халқ бойлигини кўпайтираётган оддий кишиларга жуда катта эътибор бераётганликларини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

— Бугун биз Қаҳрамонларимизни кузата туриб, — деб давом этади ўртоқ Судаков, — улардан Москва меҳнаткашларига, жонажон Коммунистик партия Марказий Комитетига ва Совет ҳукуматига бизнинг оташин саломимизни етказишларини, Тошкент ишчилари - колхозчи деҳқонлар билан дўстликни бундан буён ҳам мустаҳкамлайдилар, КПСС XX съезди томонидан коммунистик қурилиш соҳасида белгиланган улуғвор вазифаларни муваффақиятли бажармоқ учун бутун кучларини сарфлайдилар деб уларни ишонтиришларини илтимос қиламиз.

Наманган область Тўрақўрғон районидаги илғор «Ўзбекистон» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Мирзаахмедов микрофон олдига келади. У жўнаб кетувчилар номидан сўзлаб, Тошкент меҳнаткашларига самимий кузатиб қолганликлари учун ташаккур билдиради.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси М. Т. Турсунов жўнаб кетувчиларга оқ йўл тилайди.

Поезд жўнайдиган пайт келади. Кузатувчилар ва кетувчилар бир-бирлари билан қўл қисиб хайрлашадилар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари тушган поезд оркестр садолари ва самимий хайрлашув сўзлари остида Москвага томон йўл олади. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Депутат С. Камолов нутқи

(Ўзбекистон ССР, Қўқон қишлоқ сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! 1956 йил Совет давлати тарихига Коммунистик партия ва совет халқининг мамлакат экономикасини ривожлантиришда, меҳнаткашларнинг маданияти ва фаровонлигини янада оширишда катта муваффақиятларга эришган йил бўлиб киради. Ўтган йил Коммунистик партия ва Совет давлатининг ички сиёсати соҳасида ҳам, ташқи сиёсат соҳасида ҳам КПСС XX съезди тарихий қарорларининг улуғ ҳаётий кучга эга эканлигини ёрқин намойиш қилди.

КПСС Марказий Комитети ва жонажон Ҳукумат теварагига ҳар қачонгидан кўра маҳкамроқ жипслашган ўзбек халқи совет халқларининг ягона оиласида кўпгина меҳнат муваффақиятларига эришди. Биз Олий Советга шуни айта оламизки, Ўзбекистон республикасининг саноати олтинчи беш йиллик биринчи йили планини 104 процентга етказиб бажарди ва пландан ташқари 860 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан кўп миқдорда кўмир, нефть, электр қуввати, қишлоқ хўжалик машиналари, саноат ва озиқовқат товарлари ишлаб чиқарди. Капитал қурилиш ишлари ҳажми анча кенгайтирилди. Чакана товар обороти плани бажарилди. Давлат бюджети бажарилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари қишлоқ хўжалигини ва унинг асосий тармоғи бўлган пахтачиликни ривожлантиришда бир қанча муваффақиятларга эришдилар. Республикадаги колхоз ва совхозлар ўтган йили давлатга 2 миллион 857 минг тонна пахта топширдилар. Бешинчи беш йиллик даврида етиштирилган пахта 257 минг тонна кўпайган бўлса, 1956 йилнинг бир ўзидагина 400 минг тонна ортди. Бир йил ичида пилла етиштириш 30 процент, жут ва каноп етиштириш 40 процент, ғалла етиштириш 30 процент, шу жумладан шоли етиштириш 24 процент, сут етиштириш бир ярим баравар, сабзавот етиштириш 25 процент кўпайди. Ўтган йили 1955 йилдагига нисбатан икки баравардан зиёд мева ва узум тайёрланди. Давлатга 1 миллион 460 минг дона қоракўл тери топширилди.

Республика қишлоқ хўжалигида эришилган ана шу муваффақиятлар колхозчи деҳқонларнинг ва бутун ўзбек халқининг фидокорона меҳнати натижаси, илғор агротехникани дадил жорий қилиш натижаси, КПСС Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Ҳукуматининг жуда катта ёрдами ва Совет Иттифоқимиздаги барча республикалар ҳамда халқларининг қардошларча ўзаро ёрдами натижаси бўлди.

1956 йил фан, маданият, маориф ва соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантиришда янги, жиддий муваффақиятларга эришилган йил бўлди.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг қўлга киритган ютуқлари бутун совет халқининг Коммунистик партия раҳбарлиги остида амалга ошираётган буюк ижодий ишларининг таркибий қисмидир. Ўзбекистон ва барча қардош республикалар экономикаси ҳамда маданиятининг янада юксалганлиги ленинча миллий сиёсатнинг тантана қилганлигини ёрқин исбот этади. Партия ва Ҳукумат бизнинг меҳнатимизга юксак баҳо бердилар—Ўзбекистон Ленин ордени билан мукофотланди. Шу баланд минбарда туриб, Партиямизга, унинг Марказий Комитетига, жонажон Совет Ҳукуматига ўзбек халқининг самимий ташаккур ва миннатдорчилик туйғуларини изҳор қилишга ижозат бергайсиз. **(Қарсаклар).**

Депутат ўртоқлар! СССРнинг 1957 йил халқ хўжалик плани ва Давлат бюджети Олий Советнинг муҳокамасига тақдим этилди. Бу план ва бюджет мамлакатимизнинг ўз тараққиётида юксак даражага кўтарилганлигини акс эттиради ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX съезди томонидан қўйилган вазифаларни бажаришда олға қараб катта қадам қўйишимизни кўрсатади.

Биз, Ўзбекистон саноати ва қишлоқ хўжалиги ишларини КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорлари асосида ва 1957 йилда олдимизда турган вазифалар асосида кўздан кечирсак, республикадаги хўжалик ва маданий қурилишнинг кўпгина муҳим тармоқлари кейинда қолаётганлигини ва бу соҳада жиддий камчиликлар борлигини кўрамиз. Ана шу камчиликларнинг энг муҳими шундан иборатки, биз саноатдаги, капитал қурилишдаги ва хусусан қишлоқ хўжалигидаги жуда катта ички имкониятлар ва резервлардан ҳали ҳам суст фойдаланмоқдамиз. Республикада меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва моддий ресурслардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш масалалари қониқарсиз ҳал этилмоқда.

1957 йил халқ хўжалик планининг бажарилишини ва хусусан мамлакатга камида 3 миллион тонна пахта бериш юзасидан олинган мажбуриятнинг бажарилишини таъминлаш учун мавжуд резервлардан максимал даражада фойдаланиш ва халқ хўжалигига раҳбарлик қилишдаги камчиликларни йўқотиш талаб этилади.

Пахтачилик соҳасида бир қанча энг зарур масалаларни, хусусан кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишларни механизациялаш масалаларини ҳал этмоқ керак. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахтачиликни комплекс механизациялаш тўғрисида 1955 йил январь ойида қабул қилинган қарорида пахтачиликда кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишларни механизациялаш имконини берадиган машиналарни ишлаб чиқариш кўзда тутилган. Аммо трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги, қурилиш ва йўл машинасозлиги министрликлари ана шу муҳим қарорни қониқарсиз бажармоқдалар. Пахта теримини механизациялаш — пахтакор республикалар учун энг оғир масаладир. Бизнинг республикамиздагина пахтани қўл билан териш учун ҳар йили 100 миллионга яқин меҳнат куни ёки пахта етиштиришга сарфланган бутун меҳнатнинг 35 проценти сарф қилинади. Пахта териш машиналарининг мавжуд конструкцияларини яхшилаш ва янги конструкцияларини вужудга келтириш соҳасида кўп иш қилмоқ зарур. Шу билан бирга олимлар кеч муддатларда ҳосилга зарар етказмаган ҳолда ғўза баргини тўкиш имконини берадиган химикатларни ҳам бизга тайёрлаб беришлари лозим.

Биз, 1957 йил халқ хўжалик планини тасдиқлаш вақтида пахтачилик учун керакли машина ва механизмлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш тўғрисидаги илтимосимизни эътиборга олишни Олий Советдан сўраймиз.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштириш тўғрисидаги қарори пахта етиштиришни кўпайтириш учун қандай катта аҳамиятга эга эканлиги маълум. Иш жойига кўп миқдорда механизм ва машиналар келтирилди. Ҳозирги вақтда янги ерларда 10 мингдан ортиқ киши ишламоқда. Мирзачўл ерларини ўзлаштириш муддатларини қисқартиш учун барча имкониятлар бор. Бу соҳадаги ишлар 1957 йилда янада кенг миқёсда кучайтирилиши лозим. Аммо Мирзачўлда бажариладиган ишлар учун 1957 йилга даставвал 570 миллион сўм, шу жумладан, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги бўйича Главголодстепстрой учун 151 миллион сўм ажратилган эди, 1957 йил плани проектида эса Главголодстепстройга атиги 80 миллион сўм ажратиш кўзда тутилган. Умуман республика бўйича капитал маблағ чиқариш лимити қисқартирилганлиги сабабли Мирзачўлни ўзлаштириш учун ажратилган маблағ миқдори 2 баравардан зиёд камаяди. Ажратилган маблағларнинг камайтирилганлиги бошланган ишларни тўхтатишга ва Мирзачўлни ўзлаштириш муддатларини узайтиришга сабаб бўлади. Шу сабабдан биз, Мирзачўлдаги ишларни бажариш учун ажратиладиган маблағларни камида 250 миллион сўм миқдорида, шу жумладан, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги бўйича 60 миллион сўм миқдорида кўпайтиришни сўраймиз.

Пахта етиштириш асосан ҳосилни ошириш ҳисобига кўпайтирилиши лозим. Ҳосилни кўпайтириш эса кўп жиҳатдан далага чиқариб солинадиган ўғитнинг миқдорига боғлиқдир. Колхоз ва совхозлар маҳаллий ўғитлардан фойдаланишни икки баравар кўпайтиришни мўлжалладилар. Минерал ўғитлардан энг самарали фойдаланиш чоралари ҳам кўрилмоқда. Лекин шундай бўлса ҳам республикага ажратилган минерал ўғитларнинг миқдори 3 миллион тонна пахта етиштириш учун етарли эмас. Кейинги беш йил мобайнида ҳар гектар пахта майдонига солинаётган ўғит миқдори ўзгармаётир. План проектида бу йил ҳам жуда чекланган миқдорда минерал ўғит билан таъминлаш кўзда тутилган. Биз планни тасдиқлаш вақтида пахтачилик учун керакли бўлган минерал ўғитларни кўпайтириш зарурлигини ҳисобга олишни сўраймиз.

Депутат ўртоқлар! Ўрта Осиё республикаларини кўмир билан таъминлаш каби муҳим масалага Олий Советнинг эътиборини жалб этиш зарур деб ҳисоблайман. СССР Министрлар Совети 1956 йил февраль ойида Ўзбекистондаги Оҳангарон конида кўмир чиқаришни кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Бу қарор билан СССР Кўмир саноати министрлигининг хатоси тузатилди. Бу хато шундан иборат эдики, Оҳангаронда кўмир запаслари кўп бўлгани ҳолда (бу кўмирнинг талайгина қисмини очиқ шаклда, энг тежамли ва энг самарали усул билан қазиб чиқариш мумкин) кейинги беш йил мобайнида шахта ва разрезлар қурилмади ва янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилмади. Бу ҳол Қарағандадан ва Кузбассдан Ўзбекистонга ҳамда Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларига йил сайин кўпроқ кўмир келтирилишига сабаб бўлди. 1956 йилда 2 миллион тоннага яқин кўмир келтирилди. Оҳангаронда очиқ усулда чиқариладиган ҳар тонна кўмирнинг таннархи 23 сўмга тўғри келса, бошқа ерлардан келтириладиган кўмирнинг ҳар тоннаси учун 43 сўмдан тўланади. Кўмир ташиб келтириш учун ҳар йили 70 миллион сўм сарф қилинади. Шу билан бирга 300 минг тоннадан кўпроқ кўмир паровоз ўтхоналарига ёқилади. Кўмир саноати министрлиги ва Кўмир саноати корхоналари қурилиши министрлиги КПСС XX съездининг Оҳангаронда кўмир чиқаришни 2,4 баравар кўпайтиришни кўзда тутган Директиваларини, шунингдек Ҳукуматнинг шу масала юзасидан чиқарган қарорини бажармаётирлар. Опартоқ разрезини қуриш учун 1957 йилга ажратилган маблағлар 1956 йил февраль ойида Ҳукумат томонидан тасдиқланган миқдорга нисбатан кескин суратда камайтирилди, ишлаб турган разрезни реконструкция қилиш ва айланма каналини қуришга ажратилган маблағ уларни Ҳукумат томонидан белгиланган муддатда ишга туширишни таъмин этмайди.

Бу йил Оҳангаронда Оҳангарон ГРЭСининг биринчи навбат қисми ишга туширилади. Бу ГРЭС йилига 600 минг тоннача кўмирни истеъмол қилади, бу ГРЭС яқин йиллар ичида тўла қувват билан ишлай бошлайди ва ҳар йили унинг ўтхоналарида 3,5 миллион тоннача кўмир ёқилади, ҳолбуки Оҳангаронда ҳозир ҳар йили 2 миллион 800 минг тонна кўмир чиқарилмоқда. Ишлаб турган Опартоқ разрезини реконструкция қилиш соҳасидаги зарур ишларнинг бажарилмай қолиши кўмир чиқаришнинг камайиб кетишига сабаб бўлиши мумкин, чунки ишлаб турган разрездаги саноат запаслари бу разрезнинг 1957 йилдагина муттасил ишлашини таъминлайди. Ана шу нуқсонга йўл қўймаслик учун биз, 1957 йилда Оҳангарондаги, айланма ўзан қурилишига ажратиладиган маблағни 71 миллион сўмдан 104 миллион сўмгача кўпайтиришни ва ишлаб турган разрезни реконструкция қилиш учун ажратиладиган маблағни 69 миллион сўмдан 100 миллион сўмгача кўпайтиришни сўраймиз. Биз, Оҳангарондаги Опартоқ разрези қурилиши соҳасидаги ишларни тезлатишни СССР Кўмир саноати министрлигига топширишни ҳам сўраймиз. Бундан мақсад — КПСС XX съездининг Оҳангарон кўмир конини ривожлантириш ҳақидаги Директиваларининг бажарилишини таъминлаш ва Ўрта Осиё республикаларини кўмир билан таъминлашда жиддий қийинчиликлар рўй беришига йўл қўймасликдир. Ўтган йили Ўзбекистон саноатида кўмир жиддий суратда етишмаганлигини эътиборга олиш керак. Шу сабабдан ҳозирги вақтда Ўзбекистон ССРдаги айрим корхоналар ва электр станциялар ўз қувватларининг 50 — 70 процентигина фойдаланмоқдалар.

Республика шаҳарларида умуман уй-жой фонди етишмаётгани ҳолда мавжуд уй-жой фондининг аҳволи ҳам кўнгилдагидек эмас. Кўпгина бинолар капитал ремонтга муҳтож, аварияли уйлар сони кўпаймоқда. Ўзбекистон республикасининг бюджетида уй-жойларни ремонт қилиш учун 76 миллион сўм ажратиш мўлжалланган эди, бюджет проектида эса бу ишларга атиги 28 миллион сўм чиқариш кўзда тутилади. Шу мақсадлар учун ажратиладиган ўз маблағларимизни ҳам ҳисобга олганда бу иш учун 53 миллион сўм маблағга эга бўламиз. Биз ана шу мақсадда қўшимча равишда 23 миллион сўм маблағ чиқаришни тасдиқлашни сўраймиз.

Депутат ўртоқлар! Ҳукумат томонидан тақдим этилган ва мамлакатнинг, совет халқининг ҳаётий манфаатларига муносиб бўлган ҳолда социалистик Ватанимиз қудратини янада оширишга қаратилган 1957 йилги халқ хўжалик плани ва Давлат бюджети проектларини тасдиқлашни таклиф этаман. **(Қарсаклар).**

В. И. Чапаев туғилган куннинг 70 йиллигига бағишланган кеча

Гражданлар урушининг машҳур қаҳрамони Василий Иванович Чапаев туғилган кунга 9 февралда 70 йил тўлади.

7 февралда Москвада М. В. Фрунзе номидаги Совет Армияси Марказий Уйининг Қизил Байроқли залида пойтахт гарнизонининг офицерлари ва жамоатчилик вакиллари тўпландилар. Бу ерда машҳур қаҳрамон В. И. Чапаев туғилган куннинг 70 йиллигига бағишланган кеча бўлди.

Президиум столи олдида граждан уруши ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, Чапаевнинг собиқ сафдошлари, унинг қизи — Клавдия Васильевна ўтирибдилар.

Кечани М. В. Фрунзе номидаги Ҳарбий академиянинг бошлиғи Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-полковник П. А. Курочкин очди. В. И. Чапаевнинг ҳаёти ва ҳарбий фаолияти тўғрисида Чапаев дивизиясининг собиқ жангчиси, ҳозир, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, авиация генерал-лейтенанти А. В. Беляков доклад қилди.

Шундан кейин собиқ чапаевчилар: 217-Пугачев полкининг комиссари П. С. Евлампиев, Чапаев дивизиясининг жангчиси М. А. Попова ва бошқалар қаҳрамон-саркарда тўғрисида ўз хотираларини сўзлаб бердилар.

Кеча қатнашчилари учун катта концерт берилди.

Совет Армияси Марказий Уйида очилган виставкада В. И. Чапаевнинг қурол-яроғлари ва шахсий буюмлари, шунингдек унинг ҳаёти ва фаолиятига доир фотосуратлар, ҳужжатлар ва бадиий адабиёт асарлари бор. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

РЕСПУБЛИКАДА БЕДАЧИЛИКНИ ЯХШИЛАШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети қайд қиладиларки, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, область ва район партия комитетлари, республикада бедачиликдаги мутлақо қониқарсиз аҳволни тузатиш учун шу вақтгача жиддий чоралар кўрмадилар.

Сўнгги йилларда бедапоялар майдони жуда камайиб кетди ва 1956 йилда 1941 йилдагига нисбатан 151 минг гектар кам майдонни ташкил этди.

Қорақалпоғистон АССРда (Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Жапақов, область партия комитетининг секретари ўртоқ Маҳмудов) бедачилик соҳасида айниқса йўл қўйиб бўлмайдиган аҳвол вужудга келган. Бу ерда бедапоя майдони 1956 йилда 1941 йилдагига нисбатан 15 минг гектар камайган. Самарқанд областидаги колхозларида эса (область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ортиқов, область партия комитетининг секретари ўртоқ Ёқубов) 38 минг гектар камайган.

Колхоз ва МТСларнинг юқори ташкилотларга беда экиш планининг бажарилиши ва бедапоя майдонлари тўғрисида бериладиган маълумотларда доимо алдашга ва кўзбўямачиликка йўл қўйишдан иборат давлатга қарши ҳаракатларнинг кенг авж олганлиги республика бедачилигига жиддий зарар етказмоқда. Лекин бунинг айбдорлари жазосиз қолмоқдалар.

Қишлоқ комиссиялари томонидан пухта ўлчаб чиқиш ва текшириш натижасида шу нарса аниқландики, 1956 йилдаги оператив ҳисоботларда бедапоялар майдони 30 минг гектар ошиқ кўрсатилган. Шу жумладан Хоразм, Бухоро ва Самарқанд областларининг колхозларида бедапоялар майдони 15 процентдан, Фарғона, Наманган ва Қашқадарё областларида 13 процентдан 15 процентгача кўпайтириб кўрсатилган.

Кўпчилик колхозларда беда ўз вақтида суғорилмайди, яхши парвариш қилинмайди, бунинг натижасида кўп майдондаги беда нобуд бўлади.

1956 йилда бедани парвариш қилишда агротехниканинг оддий қоидаларига ҳам риоя қилинмаслиги натижасида 10 минг гектарга яқин майдондаги беда нобуд бўлган ва 36 минг гектар майдондаги беда ёмон аҳволга тушиб қолган. Шу жумладан Қорақалпоғистон АССРда бутун беда майдонининг 14 процентидаги экин нобуд бўлган ва 23 проценти ёмон аҳволга тушиб қолган.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органлари, область ва район ижроия комитетлари, область ва район партия комитетлари деҳқончиликда шу вақтгача лозим даражада тартиб ўрнатмаганлар, республика колхозларида алмашлаб экиш жуда қониқарсиз амалга оширилаётир.

Кўп ҳолларда пахта майдонларини кенгайтириш резервларни — фойдаланилмаётган ерларни ишга солиш ҳисобига эмас, балки бедапоя майдонини қисқартириш ва беда экиш планини бажармаслик ҳисобига бўлмоқда.

Айрим район ва колхозларда беда экиш деярлик қисиб чиқарилган. Масалан, Қўшкўпир районининг колхозларида (район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Оллоёров, район партия комитетининг секретари ўртоқ Ишчанов) 1956 йилда 11.850 гектар ерга пахта экилгани ҳолда, беда майдони фақат 1565 гектар бўлган; Манғит районн колхозларида пахта майдони 8830 гектар ерга бўлиб, беда 932 гектарни ташкил этади. Янги бозор районидаги Хрушчев номли колхозда 1104 гектар пахта майдони бўлгани ҳолда атиги 55 гектар беда бор.

Оқдарё, Хатирчи, Жомбой ва республиканинг бошқа кўпгина районларида ҳам ана шундай ҳолни кўрамиз.

Илмий ташкилотлар ва илғор хўжаликлар кўк масса етиштиришни кўпайтириш учун ўсиб турган маккажўхори орасига май ойида ва июннинг бошларида беда экишни муваффақиятли равишда жорий қилмоқдалар. Бундай ерларда маккажўхори поясидан юқори ҳосил олинмоқда ва беда камида икки марта ўриб олинмоқда. Бироқ Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги бу тадбирни колхозларда кенг миқёсда қўллашни тавсия этиш билангина чегараланиб, ўтган йили бу ишга яхши раҳбарлик ва контроллик қилмади. Бунинг натижасида 1956 йилда маккажўхори орасига беда экиш плани барбод бўлди ва 70 минг гектардан кўпроқ ерга беда экилмай қолди. Бу эса колхозларга ва давлатга катта зарар етказди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети республикада беда уруғчилиги соҳасида ҳам ғоят қониқарсиз аҳвол вужудга келганлигини кўрсатиб ўтадилар.

1956 йилда колхозлар беда уруғи учун пландаги 35 минг гектар ўрнига 30 минг гектар ер ажратганлар ва 14 минг гектар ердан ўрилган бедани уруғлик учун янчганлар. Бу эса планда белгиланган миқдорнинг 47 процентини ташкил қилади.

Хўжайли район колхозларида (район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Нурумбетов, район партия комитетининг секретари ўртоқ Абдураҳмонов) 1956 йилда уруғлик учун ажратилган 510 гектар бедазордан фақат 76 гектардаги бедани уруғлик учун ўриб олганлар. Кегайли район колхозларида (район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Матмуратов, район партия комитетининг секретари ўртоқ Маҳмудов) уруғликка ажратилган 443 гектар майдоннинг фақат 8 гектари сақлаб қолинган. Чимбой район колхозларида (район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Арзикеев, район партия комитетининг секретари ўртоқ Хўжаев) 315 гектар уруғлик бедазордан фақат 95 гектари сақланиб қолинган.

Колхозлар уруғлик бедадан жуда кам ҳосил олмоқдалар ва ҳатто ўзларининг уруғликка бўлган эҳтиёжларини ҳам қондирмаётирлар. Қорақалпоғистон АССР колхозларида беда уруғчилиги ишига айниқса эътиборсизлик билан қаралмоқда. Автоном республика 1956 йилда 360 центнер уруғ тайёрлаган, ваҳоланки 1941 йилда колхозлар 10 минг центнер уруғ тайёрлаган эдилар.

Сўнгги вақтларда колхоз ва совхозларда бедапояларга зарпечак тушиши жуда кўпайиб кетди. Бунинг натижасида ҳар йили ўртача ҳисобда беда хашак учун икки марта кам ўриб олинмоқда ва уруғчиликка жиддий зарар етказилмоқда.

1955 йилда Тошкент областининг 44 колхозида беда уруғи ва хашак ҳосили зарпечак тушиш натижасида 50-75 процент камайган.

Шунга қарамай, республикада беда хашаги ва уруғидан юқори ҳосил олиш учун ҳамма шароитлар бор. Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхозда (колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Маннонов), Вобкент районидаги Сталин номли (колхоз раиси ўртоқ Бобоқулов), Мирзачўл районидаги «Октябрь» (раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Брухтий) колхозларда ҳар йили гектаридан 70-100 центнердан ва ундан ҳам кўпроқ ҳосил олинмоқда. Ваҳоланки, республика бўйича ҳар гектар ердан олинадиган беда ҳосили ўртача 40 центнердан ошмайди. Самарқанд районидаги Пушкин номли колхозда 44 гектар ердаги бедапоянинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 2,6 центнердан, Ғиждивон районидаги колхозларда 1955 йилда 598 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 1,5 центнердан, шу райондаги Ленин номли колхозда эса 1 гектар ердан 6 центнер беда уруғи олинган.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органларининг, область ва район совет ҳамда партия ташкилотларининг жиддий камчилиги шундаки, улар ана шу илғорларнинг тажрибасини ўрганмаётирлар ва оммалаштирмаётирлар, бедачиликка эътиборсизлик билан қараш ҳолларига муросачилик қилиб келмоқдалар ва бедачилик соҳасида вужудга келган ниҳоятда оғир аҳволни тузатиш учун кескин тадбирлар кўрмаётирлар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органларининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, область ва район ижроия комитетларининг, область ва район партия комитетларининг бедачиликка ана шундай масъулиятсизлик билан қараётганликларини қатъий равишда қоралайди ва улардан юқорида кўрсатилган жиддий камчиликларни қисқа муддат ичида йўқотишни ҳамда беда майдонларини анча кенгайтириш, хашак ва беда уруғи йиғиб олишни кўпайтиришни таъминлашни талаб этадилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети шу мақсадларни кўзлаб **қарор қиладилар:**

1. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органлари зиммасига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, область ва район партия комитетлари зиммасига қуйидаги вазифалар юклансин:

а) 1957 йилда республика колхозларидаги суғориладиган ерларда беда майдони 354 минг гектарга етказилсин, шу жумладан шу йил 107 минг гектар ерга беда экилсин. Экин майдони областлар бўйича биринчи иловада кўрсатилганидек тақсимлансин;

б) 10 кун муддат ичида ҳар бир колхозда 1957 йилда беда экиш учун зарур ер участкалари ажратилсин.

Беда экиш учун ажратилган участкалар район ижроия комитетининг вакили, МТС агрономи, муайян колхоз раиси ва а[…]омидан иборат махсус комиссияларнинг акти билан қабул қилиб олинсин.

в) колхозларда алмашлаб экишни жорий қилишни тезлаштириш мақсадида бу йилги экинлар алмашлаб экиш учун белгиланган майдонларгагина экилсин, алмашлаб экиш кўзда тутилмаган колхозларда эса беда катта массивларга экилсин.

2. Колхоз раисларига тушунтирилсинки, ўт алмашлаб экишни ва беда уруғчилигини яхшиламай туриб пахтадан муттасил юқори ҳосил олиш ва чорвачиликни ривожлантириш мумкин эмас. Колхоз раислари ишнинг ана шу участкаси учун пахтачилик соҳасидаги ишлар каби жавобгардирлар.

Белгилаб қўйилсинки, бедазорларни планда кўрсатилганидан қатъий назар ҳайдаб юборганлик, беда экиш планини бажармаганлик, алмашлаб экишни бузганлик, колхозларда бедани нотўғри жойлаштирганлик ва жорий қилинган алмашлаб экишни бузганлик учун район ижроия комитетларининг раислари, район партия комитетларининг секретарлари ва МТС директорлари шахсан жавобгардирлар.

3. Беда экиш планининг анча миқдорда бажарилмаётганлиги муносабати билан колхозларга мавжуд беда майдонининг ўрнини тўла қоплайдиган бедазор вужудга келтирилмагунча бедапояларни майдонини ҳайдаб юбормаслик тавсия этилсин.

Район совет ва партия ташкилотлари, МТС директорлари ана шу моддада кўрсатилган тавсиянинг бажарилишини контроль қилиб турсинлар.

4. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, область, район совет ва партия ташкилотлари зиммасига шу йилнинг ўзидаёқ агротехникани яхшилаш йўли билан хашак ва беда уруғи ҳосилини кескин ошириш, шу йил экилган янги бедапоялардан камида 2-3 марта хашак ўриб олиш, ҳар гектар ердан камида 40 центнердан пичан олиш, эски бедазорлардан камида 4-5 марта ўрим ўтказиб, ҳар гектар ердан 70 центнердан хашак ҳосили олиш вазифаси юклатилсин.

Буни таъминлаш учун:

а) бедани баҳорда мумкин қадар кузги шудгор қилинган ерларга, трактор ёки от сеялкалари билан қаторлаб экилсин;

б) колхозларда 187 минг гектар ердаги ўтган йиллардаги бедапоялар кўкламда дискалансин ва бороналансин, 120 минг гектар майдондаги беда эса эрта кўкламда (беда кўкариб чиққунча) фитономусга қарши гексахлоран дусти билан дорилансин;

в) 1957 йилнинг баҳорида эски бедапояларнинг ҳаммасига суперфосфат солинсин.

Шу мақсадда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига 73 минг тонна суперфосфат ажратилсин;

г) бедани яхши тайёрланмаган ерга экиш, кондицион бўлмаган уруғ экиш, уруғни нормада белгиланганидан кам экиш, уруғни қуритиб қўйиш, хашак ва беда уруғидан юқори ҳосил олишга ҳалал етказадиган ва шунингдек агротехниканинг бошқа қоидаларини бузишга йўл қўйилмасин.

5. Суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш мақсадида ёз фаслида сув билан таъминланган колхозларга ўсиб турган маккажўхори орасига беда экиш тажрибасини қўллаш тавсия этилсин. Бунда колхозлар қабул қилган экиш планига риоя қилинсин ва маккажўхорининг кўк пояси билан биргаликда бедани камида икки марта ўриб олишни таъминлаш учун бу экинлар яхши парвариш қилинсин.

6. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, область ва район партия комитетлари зиммасига колхозларни 1957 йилда экиш учун беда уруғи билан тўла таъминлаш тадбирларини кўриш, яқин ўн кун ичида колхоз ва совхозларда беда уруғини тозалашни тўла тугаллаш ва бу уруғларни экиш кондициясига етказишни таъминлаш вазифаси юклатилсин.

7. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органлари, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, область ва район партия комитетлари зиммасига колхоз ва совхозларнинг яқин 1-2 йил ичида ҳар гектар ердан олинадиган беда уруғини 2-3 центнерга етказиш юзасидан олиб бораётган ишларига раҳбарликни ва контролликни қатъиян яхшилаш вазифаси юклатилсин.

8. Колхозларда уруғлик учун ажратилган бедапоялар республиканинг уруғга бўлган эҳтиёжини қондиролмаслигини ҳисобга олиб, колхозларга бу йил уруғлик учун ажратилган бедапоялар майдонини камида 45 минг гектарга етказиш тавсия этилсин.

9. Белгилаб қўйилсинки, 1957 йилда кўп йиллик ўт экадиган уруғчилик хўжаликлари умумий экиш плани ҳисобига беда уруғлик учун 26 минг гектар майдонга ва биринчи репродукция 1015 гектарга экилсин, шунингдек, беданинг товар бўладиган уруғлигини етиштириш плани 3536 центнер миқдорида белгилансин.

10. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигидан ва МТС директорларидан бедани ўриш, йиғиш ва янчишда механизмлардан фойдаланишга масъулиятсизлик билан қараш ҳолларига хотима бериш талаб этилсин ва 1957 йилда камида 30 минг гектар майдондаги беда механизм ёрдами билан ўриб олинсин ва уруғлик учун янчилсин.

11. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги ва уларнинг жойлардаги бўлимлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, область ва район партия комитетларига қуйидагилар юклатилсин:

а) 1957 йилда бедаларга зарпечак тушишига қарши курашиш учун 50 минг гектар майдон химиявий усулда дорилансин;

б) зарпечакка қарши химиявий йўл билан кураш ўтказиладиган участкалардаги бедани ўз вақтида ўриб ва йиғиб олиш таъминлансин;

в) зарпечак билан зарарланган хашакни давлатга топшириш ва қабул қилиш, зарпечак билан зарарланган беда ва уруғнинг хўжаликлар томонидан сотилиши ва сотиб олиниши, шунингдек кондицион бўлмаган беда уруғини экиш таъқиқлансин;

г) гўнг яхши сақланмаганда зарпечакнинг манбаи бўлишини ҳисобга олиб, барча колхозларда гўнгни гўнгхоналарда тўғри сақлаш ташкил этилсин ва уни тешик араваларда далага олиб чиқиш тақиқлансин.

12. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига 1957 йилда 20 МТС ҳузурида беда уруғи тозалайдиган пунктлар, 1958 йилнинг охиригача эса республиканинг ҳамма МТСларида беда уруғи тозалайдиган пунктлар қуриш вазифаси юклатилсин.

13. МТС директорлари зиммасига уруғ тозалаш даврида тажрибали мутахассисларнинг электромагнит установкалари устидан назорат қилиб туришини, уларга техник жиҳатдан хизмат қилишини, шунингдек беда уруғини анализ қилиш учун контроль лабораторияларда ишлайдиган лаборантларни биркитиб қўйиш юклатилсин.

14. Колхозчиларнинг беда уруғи ҳосилини кўпайтиришдан манфаатдорлигини ошириш мақсадида умумий мажлис қарори билан қуйидагилар тавсия этилсин:

а) бригадага биркитилган уруғлик беда майдони бўйича ялпи ҳосил ва беда уруғи бўйича ялпи ҳосил плани бажарилганда беда уруғи етиштиришда қатнашган колхозчиларга меҳнат куни учун тўланадиган ҳақдан ташқари уруғлик беда етиштириш ва ҳосилни йиғиб олишда ишлаган меҳнат куни учун уруғлик участкада ҳосил ўриб-йиғиб олингач, хашак пичанининг 30 процентгачаси берилсин;

б) беда уруғи топшириш давлат плани бажарилса ва колхознинг беда уруғига бўлган эҳтиёжи тўла қондирилса, колхоз давлатга беда уруғи топширгани учун олган пул маблағларининг 5 процентини колхоз раислари ва агрономларига, 10 процентини эса бригадирларга берилсин;

в) бригада беда тайёрлаш планини 100 процент бажарса, беда етиштириш билан машғул бўлган бригадирга, колхозчиларга хашакнинг 5 процентдан 10 процентигачаси меҳнат куни учун берилсин, план ортириб бажарилганда эса пландан ташқари тайёрланган хашакнинг 50 процентгачаси меҳнат куни учун берилсин.

15. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, область ва район совет ҳамда партия ташкилотлари зиммасига беда хашаги ва уруғидан юқори ҳосил олаётган илғор хўжаликлар тажрибасини кенг оммалаштириш вазифаси юклатилсин.

16. Радио информация бошқармаси ҳамда республика ва область газеталарига радио орқали ва газета саҳифаларида беда экиш ва уруғчилик масалаларини, шунингдек бедадан юқори ҳосил олаётган илғор колхозлар тажрибасини системали равишда ёритиб бориш вазифаси юклатилсин.

17. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги, СоюзНИХИ, САИМЭ ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига бедани парвариш қилиш, беда ўриш ва янчишни механизациялаш масалалари бўйича брошюралар, плакатлар ва варақалар тайёрлаш, Узполиграфиздатга эса бу брошюра, плакат ва варақаларни 1957 йилда кўп тиражда нашр этиш вазифаси юклатилсин.

18. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область партия комитетига, Хоразм, Самарқанд область ижроия комитетлари ва партия комитетларига 1957 йил 1 мартгача Чимбой, Куйбишев, Қўшкўпир, Манғит, Янгибозор, Оқдарё, Хатирчи ва Жомбой районларининг ижроия комитетлари раислари ҳамда район партия комитетлари секретарларининг бу районлардаги колхозларда бедачиликнинг аҳволи тўғрисидаги ҳисоботини эшитиш ва бедазорлар бўйича белгиланган давлат плани, хашак ва беда уруғи ҳосилдорлиги планини бажармаётган конкрет айбдорларни қаттиқ жазолаш вазифаси юклатилсин.

19. Шу йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюроси ҳамда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиумининг мажлисларида область партия комитетлари секретарларининг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раисининг, Самарқанд, Фарғона ва Хоразм область ижроия комитетлари раисларининг ушбу қарорни қандай бажараётганликлари ҳақида ҳисоботлари эшитилсин.

20. Область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига ушбу қарорни колхоз, совхоз ва МТСларнинг очиқ партия йиғилишларида муҳокама қилиш, бу йиғилишларда бедачиликни 1957 йилда тубдан яхшилаш ва беда уруғидан муттасил юқори ҳосил олиш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаш вазифаси юклатилсин.

Сайловдан-сайловгача

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚНИНГ ИРОДАСИ БИЛАН

Маҳаллий Советларга бўлиб ўтган олдинги сайловлар даврида Мирзачўл воҳасида янги шаҳар қуриш ҳақида ҳали сўз ҳам йўқ эди. Ўтган йилдан бошлаб Мирзачўлни ўзлаштириш учун чинакам умумхалқ ҳаракати бошланди. У ерда янги колхоз, совхоз ва МТСлар ташкил этиш билан бирга, катта, социалистик шаҳар қурилишига киришилди. Чўлда кундан-кунга янги-янги қурилишлар, уй-жой бинолари қад кўтармоқда. Бу ерда ҳаёт қайнамоқда. Биз қуйида Мирзачўлда илгариги сайловдан бери ўтган давр ичида қилинган ва қилинаётган ишлар ҳақида ҳикоя қиламиз.

* * *

Янги шаҳар қандай бўлади

Тинчгина эсаётган ёқимли шабада кенг асфальт кўчанинг ҳар икки томонига қатор ўтқазилган ёш дарахтларнинг кўмкўк баргларини эркалаб ўйнатмоқда. Икки томонга қатор-қатор қад кўтарган муҳташам кўп қаватли биноларнинг очиқ форточкаларидан уйларга кирган мусаффо ҳаво хоналарни ёқимли баҳор ҳиди билан тўлдирган. Кўчалар автомойка билан ювилган — гарддек чанг ёки ифлос йўқ. Қаёққа қараманг, кўзингиз қувонади. Бир томонда катта универмаг, унинг ёнидаги тўрт қаватли бинонинг биринчи қавати гастроном, бир томонда кинотеатр, бир томонда ажойиб архитектура безаклари билан қурилган театр биноси, бир томонда обод Маданият ва истироҳат парки, бир томонда шинам стадион. Мактаб, касалхона, ясли ва болалар боғчаларининг хуш манзаралигини айтмайсизми!

Шаҳарнинг қайси чеккасига боргингиз келса, комфортабель автобус ва такси машиналар тайёр турипти. Чанг, ўнқир-чўнқир йўлларни нишона учун ҳам тополмайсиз. Бир таксига тушиб, шаҳар кўчалари бўйлаб айланинг, кейин «шу шаҳар проектини ишлаганларнинг ҳам, проект асосида шундай ажойиб шаҳарни қурганларнинг ҳам отасига раҳмат», демай иложингиз йўқ.

Юқоридаги тасвирларнинг ҳаммаси тасаввур, аммо афсонавий хаёл суриш эмас. Бу, яқин йиллар ичида реал ҳақиқатга айланадиган хаёл. Уни амалга ошириш юзасидан кураш ўтган йилиёқ бошлаб юборилган. Урсатьевск темир йўл станцияси билан 58-разъезд ўртасида мамлакатимизнинг турли жойларидан келган юзлаб ватанпарварлар қудратли механизмлар билан қуролланган ҳолда ана шу шаҳарни қураётирлар. Бу, асрлар бўйи инсон қадами етмаган чўлда қурилаётган янги социалистик шаҳар — республикамиздаги энг ёш ва энг обод шаҳарлардан бири бўлади.

Шаҳар генерал планини ишлаган Т. Каленовский, И. Мерпорт, Н. Вараксина, Р. Вейсман, А. Абдурасулев, Н. Воинов ва Е. Малаева ўртоқларнинг айтишларига кўра, у шаҳар қуриш соҳасида Ватанимизда ва чет мамлакатларда эришилган энг сўнгги ютуқлар асосида қурилади. Шаҳарнинг умумий сатҳи 2 минг квадрат километрга яқин бўлади. Бир қисмида саноат корхоналари, иккинчи қисмида аҳоли ва маъмурий, маданий-маиший муассасалар жойлашадиган бу шаҳарда 100 мингдан ортиқ киши яшайди. Шаҳарнинг биринчи қисми аҳоли яшайдиган иккинчи қисмидан қалин дарахтзорлар билан чегараланди. Умуман, янги шаҳар кўкаламзор ва боғлар, гулзор ва декоратив дарахтзорлар шаҳри бўлади. Проектчилар шаҳар аҳолисининг нормал турмуш кечириши учун максимал даражада ҳамма қулайликларни кўзда тутганлар. Ҳар бир уй олдида каттагина ҳовли бўлиши планлаштирилган. Квартиралар планировкаси мавжуд проектлардагига қараганда анча яхшиланган, аҳоли яшайдиган кварталлар ҳам ҳар томонлама мукаммалдир. Аҳолининг зарур талабларини қондирувчи муассасалар ва маданият ўчоқлари энг қулай жойларга қурилади. Уй-жой ва маданий-маиший муассасалар бинолари қуришда республикада қўлланиб, энг яхши баҳо олган архитектура безакларидан фойдаланилади. Ортиқча ҳашамдорлик ва кўп меҳнат талаб қиладиган безаклар деярлик ишлатилмайди. Шаҳарда қуриладиган объектлар проектининг яна бир афзаллиги шундаки, уларда индустриал методлар асосида қуриш, маҳаллий бинокорлик материалларидан ва йиғма темир-бетон, йирик панеллардан кенг фойдаланиш кўзда тутилган.

Ҳозирги пайтда қаттиқ совуққа қарамай, шаҳарни қураётган азаматлар иш суръатини сира сусайтирмаётирлар. Тўла ишонч билан айтиш мумкинки, тез вақт ичида ватанпарвар қурувчилар шаҳарни генерал пландагидан ҳам аъло қилиб, муддатидан олдин қуриб битказганликлари тўғрисида рапорт бериб, республикамиз аҳолисини қувонтирадилар.

И. ЗИЯЕВ.

Янги шаҳар қурилиши бошланганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин ҳозирданоқ бу ерда кўплаб уй-жой, маданий-маиший бинолар қад кўтараётир. **Суратда:** Қурувчилар шаҳарчасидаги янги кўча.

Муҳташам бинолар, катта каналлар қураётирмиз

Бизнинг бошқармани бу ердагилар «универсал» ташкилот дейишади. Бу жуда тўғри. Коллективимиз бинокорликдан тортиб, то пахта майдонларини текислашга қадар бўлган ишларни бажараётир.

Бошқармамиз асосан учта катта группага бўлинган ҳолда иш олиб боряпти. Агар бинокорларимиз бевосита янги шаҳарни қураётган бўлсалар, механизаторларимиз «Дружба» совхозида канал ва траншеялар қазиётирлар. Планировкачи ва бульдозерчилар шу совхоз очаётган қўриқ ва бўз ерларда иш олиб бормоқдалар.

Бу йилги режаларимиз ғоят каттадир. Ўтган йил асосан тайёргарлик ишлари олиб борган бўлсак, 1957 йилда барча соҳада кенг ҳажмда қурилиш ишларини бошлаб юборамиз. Бунинг учун бизда барча шарт-шароит бор. Қурувчиларимиз етарли миқдорда бинокорлик материаллари билан таъмин этилган. Бинокорлик ишларини механизациялашга алоҳида эътибор беряпмиз.

1957 йилда биргина уй-жой қурилишининг ҳажми қарийб 20 марта кўпайтирилади. Бундан ташқари, бинокорларимиз ҳозирданоқ 30 та икки квартирали уй-жой, учта кўп кишилик ётоқхона, 2 та катта поликлиника ва 400 ўқувчига мўлжалланган мактаб биносини қуришга киришдилар.

Энг қувонарлиси шуки, биз бу йил янги шаҳар марказида биринчи бўлиб кўп қаватли биноларга фундамент қуямиз. Яқинда 20 та кўп қаватли биноларнинг лойиҳа-ҳужжатларини олдик. Бинокорларимиз ҳозирданоқ бу объектларга зарур ускуналарни ташиб келтираётирлар. Ҳа демай, шаҳарнинг марказида кўп қаватли бинолар ҳам пайдо бўлиб қолади.

Механизатор ва планировкачиларимиз ҳам яхши натижаларни қўлга киритаётирлар. «Дружба» совхози территориясидаги айрим участкаларни текислашда кўпгина қийинчиликлар туғилди. Маълумки, чўл сатҳи бир текисда эмас. Чўлда паст-баланд ерлар жуда кўп, уларни текислаш осон иш эмас, албатта. Бульдозерчилар ва планировкачи инженерлар иш процесси давомида планировка қилиш усулларини қайта кўриб чиқдилар ва қиш шароитида ҳам ер текислашнинг янги, прогрессив усулини ишлаб чиқдилар.

Механизатор ўртоқ П. Молчанов ерларни кичик-кичик карталарга бўлиб текислаш тўғрисида қимматли таклиф киритди. Бу метод тез кунда яхши натижалар берди, энг қийин участкаларни ҳам сифатли қилиб текислаш имконияти туғилди. Механизатор ва планировкачиларнинг фидокорона меҳнат қилишлари туфайли «Дружба» совхози ишчиларига 2000 гектар янги ер текислаб бердик. Бу йил ана шу майдонга биринчи марта чигит экилиб, «оқ олтин» етиштирилади.

Коллективимиз жонажон партиямиз томонидан қўйилган шарафли ва масъулиятли вазифаларни муваффақият билан ўз вақтида бажариш учун ўзининг билими, куч ва ғайратини аямайди.

М. БОРИСЕНКО,
«Главголодностепстрой»га қарашли 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг бош инженери.

* * *

Қайроққумликлар чўлга келдилар

Совет кишисининг энг олижаноб фазилати шундаки, у доим олға томон интилади, буюк ишларга ўзини уради. СССР Министрлар Советининг қарорига биноан Ленинобод яқинида, Сирдарё ёқасида табиат кучлари билан беш йил мардонавор олишиб, ўжар дарёни жиловлаган, Ўрта Осиёнинг буюк иншоотлари — Қайроққум денгизини ва «Халқлар дўстлиги» гидроэлектростанциясини барпо қилган азаматлар ана шундай кишилар.

Қайроққум сув омбори ва ГЭС қурилишида асосий ишлар битди. Ҳали ГЭСнинг биринчи агрегати ишга туширилмасданоқ бу ерда ўз ватанпарварлик бурчини бажариб бўлган ўнлаб қурувчилар Мирзачўлни ўзлаштиришда иштирок этиш истагини билдириб, ГЭС қурилиш бошқармасига ариза бера бошладилар. 1956 йил сентябрь ойининг ўзида бундай кишилар сони бир неча юзга етди.

ГЭС қурилиш бошқармасининг раҳбарлари қурувчилар ўртасида бошланган бу ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлади ва 500 га яқин кишини Мирзачўлга юборди. Партия ва ҳукумат қарорига асосан яна бир қанча ишчи кучи ва техника юборилди. Юборилган кучлар бўлажак янги шаҳар қурилишига, Урсатьевск станцияси яқинига жойлаштирилди.

Дастлаб иш уй-жой, ошхона, гараж ва бошқа биринчи даражадаги зарур объектлар қуришдан бошланди. Тез вақт ичида чўл бағрида қурувчилар вақтинча яшайдиган 25 палата, 29 вагон, 15 та 4 квартирали йиғма уй ва 2 та саккиз квартирали икки қаватли уй-жой биноси, катта ошхона ва магазин қурилди. Ўзларига бошпана қуриб олгач, янги келган азаматлар 20 автомашина, 4 тягач машина, 5 бульдозер, 2 грейдер, 2 та одимловчи экскаватор ва бошқа бир қанча механизмлар воситасида темир йўл ёқасида юк тушириладиган базалар ва складлар, цемент, оҳак ва бошқа бинокорлик материаллари сақланадиган 2 склад, бетон ва қоришма тайёрлайдиган узел, катта отхона ва бошқа хўжалик объектларини қуриб, ишга туширдилар. Бундан ташқари, 2 та кўчма электростанция ўрнатилиб, ҳамма уйлар электрлаштирилди, марказий механика устахонаси, автомобиль хўжалиги учун бино қурилаётир.

Қайроққумдан келганлар зиммасига катта ва масъулиятли вазифа юклатилган. Улар Жанубий ва Марказий Мирзачўл каналлари, йирик гидроэлектростанция қурилишида иштирок этадилар. Бундан ташқари, улар янги шаҳарнинг саноат корхоналари ва аҳоли жойлашадиган кварталларини қуришда ҳам қатнашмоқдалар. Октябрь ойидан бери қайроққумлик ватанпарварлар проект ва смета ҳужжатларининг ўз вақтида етказиб берилмаганига қарамай, асосий объектларда анча иш қилиб қўйдилар. Ўтган уч ой мобайнида ҳаммаси бўлиб 3 миллион сўмликдан кўпроқ қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Қайроққум ГЭС қурилишида ишбилармон ташкилотчи, оператив раҳбар ва яхши мутахассис сифатида танилган К. А. Чечель, А. И. Турапин ўртоқлар сингари ўнлаб инженер-техниклар бу ерда ҳам катта обрў қозонмоқдалар. Айниқса, ўртоқ Чечель бошчилигидаги қурилиш участкаси коллективи шаҳарнинг дастлабки капитал биноларини тез, арзон ва мустаҳкам қилиб қуриш соҳасида бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Асрлар бўйи қақраб ётган чўл ўрнида янги социалистик шаҳарнинг қурилиши Мирзачўлни тўла ўзлаштиришда катта роль ўйнайди.

З. ИСРОИЛОВ.

Юзлаб самосвал ва экскаваторлар чўлдаги жуда кўп қурилишларни тош-шағал билан таъминламоқда. **Суратда:** Карьерда самосвалларга тош-шағал ортиш пайти.

МИРЗАЧЎЛ САЙҚАЛИ

Чўлнинг қалби бўлиб улкан бинолар
Кўркам чирой билан кўтармоқда қад,
Ҳаётни табриклаб марду-барнолар
Иқбол шарафидан хурсанддир беҳад.
Шаҳар боғларида улғайган ўғлон
Чўлга келганидан асло қоймас,
Чунки сезар қалбдан: бу чўл-биёбон,
Унинг қўли билан олмоқда нафас.
Шундай бир баҳодир кулиб тураркан,
Цементли қўлини артиб гапирди:
«Қовжираб Мирзачўл бағри ўртаркан,
Партия бу ерга бизни чақирди.
Меҳр-ла тиклаймиз бу қадим элда
Мирзачўл сайқали — Ленин шаҳрини,
Тупроғи кукиндай тўзғимас елдан,
Олтин чаманига буркар бағрини.
Бу ер ҳам у кўҳна Самарқанд каби
Авлодлар тилида бир достон бўлар.
Чўлга бўса бериб каналлар лаби,
Келиндай безашда қадрдон бўлар.
Бир ёқда мевазор боғлар унади,
Бир ёқда гуркирар шаҳар, қишлоқлар,
Бу ерга бахт қуши келиб қўнади,
Олтинга айланар оппоқ шўрхоклар.
Сиз шунда меҳмонга келинг, албатта,
Ҳа, шундай, юракда орзулар катта».
Баҳодир жилмайиб дер: «қани чаққон!»
Қўлига ғишт учар бир-бирин қувиб,
Тоғлар ҳам бўлгандай азмидан талқон,
Цемент қоришмада келарди ивиб.
Ватаним ёшлигин баҳори дейман
Қалбида жўш урган чексиз ғайратни,
У мардни истиқбол тезкори дейман,
Лочиндай тезлатар чўлда суръатни.

НАЗАРМАТ.

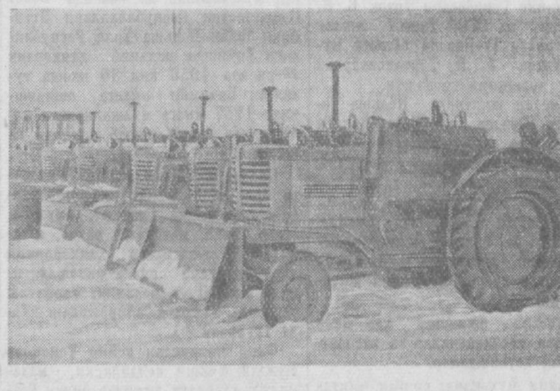

Мирзачўлни ўзлаштириш учун мамлакатимизнинг ҳамма томонларидан кўплаб турли хил машиналар келтирилаётир. **Суратда:** Янги шаҳарга келтирилган бульдозёрлар. А. Абдуазимов фотолари.

Медицина хизмати

Область ижроия комитетининг соғлиқни сақлаш бўлими ва область санитария-эпидемиология станцияси Ленин шаҳридаги қурилишларда ишлаётган меҳнаткашларнинг соғлиғини сақлаш учун бир қанча тадбирларни кўрди. Ҳозир бу ердаги меҳнаткашларга хизмат қилиш учун юборилган уч медицина бригадаси ишлаб турибди. 58-разъездга яқин жойда 15 кишилик касалхона қурувчиларга хизмат кўрсатмоқда. Бу касалхонани 30 кишилик қилиб кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Қурилиш объектидаги ҳаммом бу ердаги меҳнаткашларга хизмат қилади. Шунингдек, СМУ-2 қурилиш объектида амбулатория ва 2 фельдшерлик пункти аҳолига медицина хизмати кўрсатаётир.

Кўчма автоҳаммомлар, дезокамералар ҳамда санитария маорифи темаларидаги илмий-оммабоп фильмларга эга бўлган кўчма кино установкалар Мирзачўлдаги кўпгина объектларда бўлиб, санитария хизматини яхшилашга ёрдам бермоқда. Ленин шаҳри ва унинг яқинидаги совхозларда, қурилишларда аптекалар ташкил этилди. Амбулатория ва фельдшерлик пунктлари 45 минг сўмлик медицина асбоб-ускуналари ҳамда 56 минг сўмлик хўжалик буюмлари билан таъминланди. Айрим амбулаторияларга тез ёрдам машинаси берилди.

Индустриал Мирзачўл

Поезд Сирдарё кўпригидан ўтиши билан унда кетаётган пассажирнинг нигоҳи ҳар икки томонда ўсиб ётган қамишзорларга тушади. Онда-сонда кичкина-кичкина кўллар ҳам кўриниб туради. Сал нари боргач, қамишзорлар ҳам тугалиб яримсаҳронинг нишонаси — бошқа нарса кўринмайди. Бетига янтоқ ва чақир тиканаклардан шўрхок тегиб ётган ерда туя озиғи — янтоқдан бошқа нима ҳам ўсарди!

Бу, Мирзачўл ерларининг бир боши. Йўловчида бу ерларнинг Мирзачўл деб аталиши бечиз эмас экан, деган фикр кечиб турганида поезд уни ҳайдаб қўйилган катта ер майдонларига яқинлаштириб қўяди. Ҳа, собиқ чўл ўрнида кенг пахта далалари, обод боғ-роғлар совет кишиларининг иродаси билан вужудга келтирилди. Ҳозир қудратли машиналар кучи билан ҳайдаб қўйилган ерларнинг ҳар гектари ўтган йили 25, 30, ҳатто 40 центнердан пахта берди. Бу ерлар мақталган Фарғона водисининг ерларидан қолишмайдиган бўлиб қолди.

Поезд тобора чўлнинг ичкариси томон кириб бормоқда. Ҳар километр ўтиши билан чўлда пайдо бўлган янгиликнинг турли-туман кўринишлари йўловчи кўзи ўнгидан бирин-кетин ўта бошлайди. Золотая орда разъездидан ўтгандан кейин шўрхок ерлар ҳам жуда кам учрайди. Дренаж коллекторлар, қатор экилган бақатераклар ва теракзор орқасидаги Марказий Мирзачўл мелиоратив станциясининг биноси кабилар бу ерларда анчадан бери ижодий меҳнат қайнаётганлигининг нишонасидир. Марказий Мирзачўл мелиоратив станцияси фақат Мирзачўлдаги эмас, балки бутун Ўрта Осиёдаги суғориладиган ерларнинг шўрини ювиш масаласи билан шуғулланадиган илмий-текшириш штабидир.

Ҳар жой-ҳар жойда пахта бунтлари тоғдек уйилган пахта тайёрлаш пункти, «Первомаец» совхозининг молхона ва сут фермаси, паррандачилик совхозининг ишчилари яшайдиган уй-жой бинолари, Мирзачўл 3-МТСининг устахонаси ҳам тез орада орқада қолиб кетади. Қишлоқ ҳам орқада қолади. Сув чиқарадиган баланд башнялардан сал нари ўтиш билан пахта тозалаш заводининг корпуси кўринади. Бу, Мирзачўл шаҳрининг биринчи саноат корхонаси. Шу ердан Мирзачўл шаҳри бошланади. Бу, республикамиздаги энг ёш шаҳарлардан биридир. Унинг ишчилар посёлкасидан шаҳарга айланганига ҳали 6 йил ҳам бўлгани йўқ. Лекин шу қисқа вақт ичида Мирзачўл шаҳри тараққий этган индустриал шаҳарга айланди.

Мирзачўлнинг қақраб ётган бепоён ерларини суғориш ва уларни экинзорларга айлантириш ишининг боши Мирзачўл станциясида махсус ирригацион қурилиш ташкилотининг барпо қилинишидан бошланди. Ундан кейин Киров канали сувини тақсимлаб турувчи бошқарма ташкил қилинди. Бу ташкилотлар базасида юқори малакали мутахассис ирригатор кадрлар вужудга келди. Улар республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан келган ишчи ва колхозчилар билан биргаликда Мирзачўлга сув бериб жон киритдилар. Пахта далалари йил сайин кенгаяборди, ҳосил эса тобора ортаборди. Шундан кейин етиштирилаётган 10 минг тонналаб «оқ олтин»нинг толаси, чигити ва момиғини Мирзачўлнинг ўзида ажратиш зарурати туғилди. Тез орада пахта тозалаш заводи ҳам қурилди. Мирзачўлнинг дастлабки саноат корхонаси ҳисобланган бу заводнинг қурилганига 10 йилдан ошиб кетди.

1953 йилнинг кузида Мирзачўл шаҳрида иккинчи пахта тозалаш заводи ишга туширилди. Бу янги завод илғор техника билан қуролланганлиги жиҳатидан ҳам, ишлаб чиқариш қувватининг кўплиги жиҳатидан ҳам республикадагина эмас, балки бутун Иттифоқдаги энг йирик корхонадир.

Пахтачиликни механизациялаштириш мақсадида биринчи машина-трактор станцияси қурилган. Ҳозир бу МТСда 200 механизатор ишлайди. Улар ер ҳайдашдан тортиб пахтани теришгача бўлган деярлик ҳамма операцияларни мукаммал машиналар воситаси билан бажараётирлар. Шунинг учун ҳам бу МТС хизмат қилаётган зонадаги далалардан олинаётган пахта ҳосили йил сайин ортиб бормоқда. Ўтган йилнинг ўзида бу ерлардан 1955 йилдагига қараганда 5 минг тонна кўп ҳосил олинди.

Мирзачўл ерларини суғориш ва ўзлаштириш учун курашда Мирзачўл машина-экскаватор станцияси ҳам катта роль ўйнаётир. Катта ер қазиш механизмлари паркига ва йирик ремонт устахонасига эга бўлган бу корхона Мирзачўлни ўзлаштиришга азм қилган мингларча ватанпарварнинг оғирини енгил қилмоқда. Шу кунларда айниқса экскаваторчилар унумли ишламоқдалар. Улар Мирзачўлнинг ўзлаштирилган ерларини суғориш соҳасида янги давр очадиган Марказий Мирзачўл коллекторини жадал усуллар билан қазимоқдалар.

Маълумки, Мирзачўл пахта тозалаш заводига Верхне-волинск, Гулистон ва Боёвут районларидан пахта ташиб келинади. Юзлаб автомашиналарнинг ҳар куни тинмай қатнаб туриши учун катта ва текис йўл керак, уни қуриш учун эса ишчи кучи ва мутахассис кадр керак. Буларнинг ҳаммаси ҳам Мирзачўлда мавжуд. Шаҳарнинг жанубий қисмида жойлашган Мирзачўл йўл қурилиш станцияси фақат шаҳарнинг ўзидагина эмас, балки бутун Мирзачўл воҳасида катта ҳажмдаги йўл қурилиш ишларини бажараётир. Мирзачўл темир йўл станциясининг юк ташиш қуввати ҳам йил сайин ортиб бормоқда. Бу станция ҳар куни мамлакатимизнинг Москва, Ленинград, Иваново, Калинин сингари ўнлаб шаҳарларига, Лодзь ва Прагага юқори сортли пахта толаси ва момиқ жўнатади ҳамда Ватанимизнинг турли чеккаларидан Мирзачўлни ўзлаштирувчилар учун юборилган юкларни қабул қилади.

Мирзачўл шаҳрида ҳозирги пайтда мактаб, касалхона, болалар боқчаси, ясли ва бошқа ўнлаб маданий-оқартув муассасалари, юзлаб кўркам уй-жой бинолари мавжуддир. Хуллас, Мирзачўл бағрида вужудга келган ёш шаҳар иқтисодий ва маданий жиҳатдан ривожланган шаҳарга айланди. Бу шаҳар Мирзачўлнинг ўзлаштирилмаган ерларини ўзлаштириш учун курашда жуда катта роль ўйнаётир.

Чўлни ўзлаштириш учун энг зарур нарса транспортдир. Мирзачўл шаҳридаги авторемонт заводи чўлга қатнайдиган машиналарни ремонт қилиб бераётир. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш билим юрти эса кўплаб механизатор-кадрлар етиштириб чиқармоқда. Ўзбекистондаги энг йирик қишлоқ хўжалик билим юртларидан бири бўлган бу муассаса ҳар йили 2 минг кишидан кўпроқ тракторчи, пахта териш машинасини ҳайдовчи, экскаваторчи, электромеханик ва бошқа касбдаги механизаторларни етиштириб чиқармоқда. Улар биринчи навбатда Мирзачўлга юборилаётир. Яқинда Мирзачўлда пахтачилик техникуми очилади. Бу техникум ҳам янги ўзлаштириладиган ерларда мўл ҳосил етиштирувчи юзлаб малакали мутахассислар чиқаради. Бундан ташқари Мирзачўл шаҳрида Пионерлар уйи ва Мирзачўл колхоз-совхоз театри учун янги муҳташам бино қурилади. Киров канали ёқасида янги маданият ва истироҳат парки ва стадион қурилади. Уй-жой қурилиши кескин суратда кенгайтирилади.

Ўзбек халқи Мирзачўлнинг Ўзбекистон территориясидаги 200 минг гектар майдонини суғориш ва ўзлаштириш учун курашга отланган ҳозирги пайтда Мирзачўл шаҳрининг роли ва мавқи ҳар қачонгидан ҳам ортиб бормоқда. Асосий сув магистрали ёқасида жойлашган бу индустриал шаҳар чўлга сув чиқариш ва экинзорлар бунёдга келтириш учун курашда қудратли база сифатида хизмат қилади. Ҳозир бу ерда «Главголодностепстрой»га қарашли 3 та қурилиш-монтаж бошқармаларидан бири жойлашган. Шу беш йилликнинг ўзида бу бошқарма 1 миллиард сўмликдан кўпроқ ирригация ва умумий қурилиш ишларини бажаради. Шаҳардаги машина-экскаватор станцияси, авторемонт заводи, йўл қурилиш станцияси ва бошқа корхоналар бу бошқармага яқиндан ёрдам берадилар.

Б. СНЕГОВ.

Маданий-маиший муассасалар

Юз минг киши яшаши керак бўлган Ленин шаҳрида жуда тез вақт ичида ўнлаб мактаблар, маданий-оқартув муассасалари, шифохоналар, туғруқхоналар, кинотеатрлар, клублар вужудга келтирилади.

Ҳозирданоқ Мирзачўлда олиб борилаётган қурилишлардаги меҳнаткашларга хизмат қилувчи дастлабки маданият ўчоқлари ишлаб турибди. Тошкент область маданият бошқармаси мирзачўлликларга хизмат қилиш учун учта китоб магазини очди. Бу магазинларнинг бири Ленин шаҳри бунёдга келаётган 58-разъездда қурилган. Шунингдек, 58-разъездда қишлик кинотеатр биноси қуришга киришилди. Область маданият бошқармаси агитмашиналар, кўчма кино установкалар ташкил этиб, янги шаҳар қурувчиларга маданий хизмат кўрсатмоқда.

«Коопстепторг» 58-разъезд территориясида бир йўла 50 киши овқатланадиган ошхона қураётир. Бу ошхона яқин кунларда фойдаланишга топширилади.

Мирзачўл ерларини ўзлаштирувчиларга хизмат қилаётган маданий-маиший ва маданий-оқартув муассасаларининг сони тобора ортиб бормоқда. Ленин шаҳри территориясида 520 ўринли мактаб-интернат қурилиши ҳам планлаштирилган.

СССР Ташқи Ишлар министрлигининг АҚШ Элчихонасига нотаси

СССР Ташқи Ишлар Министрининг Ўринбосари А. А. Громико 1957 йил 7 февралда АҚШнинг СССРдаги элчиси Ч. Болен жанобларини қабул қилиб, унга қуйидаги нотани топширди.

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Ташқи Ишлар Министрлиги Америка Қўшма Штатларининг Элчихонасига ўзининг ҳурматини изҳор қилади ва қуйидагиларни айтишни заруp деб ҳисоблайди

Шу йил 25 январь соат 14-20 минутда Ленинград шаҳридаги Политехническая кўчасидан ўтиб бораётган совет граждани М. И. Хмелевский иккита эркак кишининг шубҳали ҳаракат қилаётганига кўзи тушган, улардан бири кундуз ёқали жигарранг чарм пальто ва қора қулоқчин кийиб олган эди ва иккинчиси қора пальто ҳамда қора қулоқчин кийиб олган эди. Мазкур шахслар мудофаа объектларидан бирининг биноси рўпарасида қурилаётган иморат девори олдида тўхтаганлар. Граждан Хмелевский чарм пальтолик номаълум киши ўз пальтосининг ёқасини ечганлигини ва унинг кўкрагида мудофаа объектига тўғриланган фотоаппарати турганлигини кўрган. Қора пальто кийган иккинчи граждан фотоаппарати бўлган кишини пана қилиб, унга папирос чектираётгандек бўлиб ҳаракат қилиб турган.

Граждан Хмелевский шу пайтда кўчалан ўтиб бораётган граждан М. Т. Кавалкиннинг эътиборини мазкур номаълум кишиларнинг шубҳали ҳаракатларига жалб қилган. Шундан сўнг Кавалкин номаълум кишиларнинг олдига борган ва улар нималар қилаётганига қизиқиб, мазкур муассасанинг биносини суратга олиш мумкин эмаслигини айтган.

Чарм пальтоли граждан дарров ёқасини ёпиб, мен ҳеч нарсани суратга олмаётирман деган. Шундан сўнг граждан Кавалкин, пальтонинг остида кўкрагингизда нима бор деб сўраган ва фотоаппарат турган жойни қўли билан ушлаб кўрган. Чарм пальтолик номаълум киши граждан Кавалкинни қаттиқ туртиб, итариб юборган ва у кўчага йиқилиб тушган. Қора пальто кийган иккинчи номаълум киши ҳам турмоқчи бўлган граждан Кавалкинни итара берган. Шу пайтда бу жойга граждан М. И. Хмелевский, шунингдек номаълум гражданларнинг бу ҳаракатларини кўриб қолган гражданлар П. А. Галанцев, Н. С. Качанова, А. Н. Черняева ва А. П. Ефремов етиб келганлар. Чарм пальтолик номаълум киши граждан Кавалкинни туртиб юборганида шу номаълум кишининг этаги остига объективсиз фото аппарат ва унинг металл занжири узилиб тушган. Объектив номаълум кишининг қўлида қолган. Шу жойда ҳозир бўлган совет гражданлари ерга тушган фотоаппаратни ва занжирни кўтариб олиб, шу пайтда етиб келган милиция ходими капитан Митрофанов қўлига берганлар. Бўлган воқиани аниқлаш ва номаълум шахсларнинг кимлигини билиб олиш мақсадида капитан Митрофанов номаълум шахсларни ва гувоҳларни 19-милиция бўлимига боришга илтимос қилган. Бу ерда ҳужжатларни текшириб кўриш натижасида номаълум шахслар АҚШ ҳарбий-денгиз атташесининг ёрдамчилари капитан П. Р. Уффелман ва лейтенант У. С. Луис эканликлари маълум бўлган.

Шундан сўнг капитан Уффелман ва лейтенант Луис ҳузурида, гувоҳларнинг гаплари асосида, протокол тузилган ва бу протоколга милиция капитани Митрофанов ҳамда гувоҳлар — Кавалкин, Ефремов, Галанцев, Хмелевский, Качанова ва Черняева қўл қўйганлар. П. Р. Уффелман билан У. С. Луис протоколни имзолашдан бош тортганлар.

Гувоҳлар, Уффелман ва Луис мудофаа аҳамиятига эга бўлган объектни суратга олганликларини айтиб берганликлари сабабли, фотоаппарат ичидаги плёнка чиқариб олинган. Фото аппаратнинг ўзи унинг эгаси лейтенант Луисга қайтариб берилган. Шундан кейин П. Р. Уффелман ва У. С. Луис 19-милиция бўлимидан чиқиб кетганлар.

Плёнка дориворга солиниб сурати чиқарилганида, АҚШ ҳарбий денгиз атташесининг ёрдамчилари капитан П. Р. Уффелман ва лейтенант У. С. Луис ҳақиқатан ҳам мудофаа аҳамияти бўлган ва суратга олинишига ижозат берилмаган объектларнинг суратини олганликлари, яъни жосуслик-разведка ишлари билан шуғулланганликлари аниқланди.

Капитан П. Р. Уффелманнинг ва лейтенант У. С. Луиснинг мазкур иши уларнинг аккредитация қилинган дипломатик ходимлар статусига тўғри келмайдиган иш бўлганлиги сабабли Министрлик уларнинг бундан буён Совет Иттифоқида туриши номатлуб эканлигини билдиради.

Министрлик, Элчихона капитан Уффелман ва лейтенант Луиснинг Совет Иттифоқидан дарҳол жўнаб кетмоқлари учун чора-тадбир кўради деб кутмоқда.

Элчихонанинг шу йил 29 январдаги 599-сонли нотасида Ленинград милициясининг ходимлари капитан Уффелман ва лейтенант Луиснинг дипломатик иммунитетини гўё бузган деб норозилик билдирилганлигига келганда, Министрлик юқорида айтиб ўтилган текширилган фактларга биноан бу норозиликни бутунлай асоссиз бир нарса деб рад қилади».

Элчи Ч. Болен нотани қабул қилиб, капитан Уффелман ва лейтенант Луис яқин кунларда Совет Иттифоқидан чиқиб кетадилар, деди.

Маршал Г. К. Жуковнинг Ҳиндистонда бўлиши

КАЛЬКУТТА, 7 февраль. **(ТАСС махсус мухбири).** Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков ва унинг ҳамроҳлари кеча Калькуттага кета туриб, Ҳиндистоннинг шарқий қирғоғидаги катта порт — Висакхапатнам портига келдилар. Висакхапатнам — Ҳиндистоннинг бой қишлоқ хўжалик районидир. Ҳамма жойда манго дарахтзорлари, банан, чой, қизил қалампир, долчин плантациялари жойлашган. Шаҳарга яқин жойда марганец чиқарилмоқда. Висакхапатнам портига Бхилаида қурилаётган металлургия заводи учун Совет Иттифоқидан пўлат конструкциялар етказиб берилади.

Маршални ҳарбий денгиз базасининг бошлиғи капитан Р. С. Давид, база қўмондонлигининг вакиллари ва шаҳарнинг граждан маъмурлари кутиб олдилар.

Машиналар шаҳар атрофидаги кўчалардан юриб боради. Уйларнинг тепасида ҳинд ва совет байроқлари ҳилпираб турибди. Кўчаларда: «Хуш келибсиз!» деб ёзилган табрик шиорлари осиб қўйилган. Аҳоли кўчаларнинг икки томонида тўпланишиб, совет меҳмонини кутиб олди.

«Хиндустан шипярд лимитед» кемасозлик корхонасида маршални корхона бошқарувчиси Р. Л. Гупта кутиб олади. Бу корхонада 3.700 ишчи, 600 хизматчи ва 27 инженер ишламоқда. Корхона тобора кенгайтирилмоқда.

Г. К. Жуков конструкторлик ва техника бюросининг иши билан танишиб, кема цехига ўтади. Бу ерда ўзига хос юксак техника билан бир қаторда примитив қўл меҳнатини ҳам кўриш мумкин. Маршал ишчилар билан суҳбатлашади. Листли конструкциялар цехида цех бошлиғи мастер Мхарихаран маршалга изоҳлар берди. Г. К. Жуков стапелларга томон боради, стапеллардан туширишга тайёр қилиб қўйилган юк кемасининг туби тагига ўтади. Йиғув цехининг бошлиғи инженер Мазумадар, ҳали ёш бўлса ҳам, кемасозлик корхонасида 14 йилдан бери инженер бўлиб ишлайди. У Бомбайдаги техника колледжини битириб чиққан. Кемасозлик корхонасидаги бошқа инженерлар ҳам ҳиндлар. Кемасозлик корхонаси кўздан кечириб бўлинди.

Дарвоза олдида ишчилар ва уларнинг оилалари маршални табриклаб турдилар. Маршал бир неча ишчиларнинг уйларига кирди.

Шундан кейин маршал денгиз юнгалари мактабига борди, у ерда мактаб синфларини ва биноларини кўздан кечирди. Кутубхона залларидан бирида Ҳиндистондаги энг муҳим воқиалар тўғрисидаги материаллар орасида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонда бўлиши тўғрисидаги фотолар бор.

Мактабнинг офицерлар клубида маршал мактаб офицерлари билан таништирилади. Офицерлар орасида 30 яшар ҳарбий денгиз врачи лейтенант К. К. Сивакани бор. Бу аёл Мадорас университетини тамомлаган ва уч йилдан бери мактабда ишламоқда. Маршал у билан кўришади ва унга сиз жуда фойдали касбни танлаб олгансиз, армияда врач катта ва фойдали иш қилади, деди.

Маршал мактаб қўмондонлигига ва офицерларга эсдалик совғалари: совет денгиз атласини, Совет Армиясининг эсдалик значокларини, совет торпеда катерининг моделини ва ҳарбий кутубхоначани тақдим этади. Ҳиндистон ҳарбий денгизчилари совғалар учун ташаккур билдирадилар. «Яшасин Совет Иттифоқи, яшасин маршал Жуков!» деган табрик хитоблари эшитилади.

Висакхапатнамда ҳинд мухбирлари Г. К. Жуковга мурожаат этиб, Ҳиндистондаги сафаридан олган таассуротларини айтиб беришни илтимос қилдилар. Маршал бундай деди: Мен ҳамма жойда катта ижодий иш олиб борилаётганини кўрдим. Менда бутун ҳинд халқи янги Ҳиндистон қуриш учун зўр ғайрат билан ҳаракат қилаётир, деган таассурот туғилди. Мен бориб кўрган завод ва корхоналар буни кўрсатиб турибди.

Тошкентнинг пирожное, вафли ва тортлари

Т. Тўлаганов ва В. Назарова ўртоқлар гулли печеньеларни печга жойлаш учун тайёрламоқдалар.

Пирожное, торт, кекс ва вафлилар — булар ҳамманинг севган таоми, тамшинганда оғизда бол татийдиган нозу-неъмати. Йигит ва қизларнинг тўйлари, именина, зиёфат ва бошқа шу сингари тантанали маросимлар мана шу таомларсиз ўтмайдиган бўлиб қолди. Оилаларда ҳам шулар билан роҳатланиб чой ичиш нақадар яхши. Пирожное ва торт айниқса болалар ҳамда кексаларнинг хуш кўрган таомидир. Кучлироқ таомларни ҳазм қила олмайдиган кишилар учун бир-икки бўлак пирожное бир неча хил овқатнинг ўрнида ўтади, тўқ тутади.

Бу бечиз эмас. Чунки бу таомлар киши организми учун энг кўп фойда берадиган оқсил моддали сарёғ, тухум, сут, қаймоқ, орахис ёнғоғи, қанд ва ванель упаси ҳамда шакар каби серозуқа маҳсулотлардан тайёрланади.

Республикамиз пойтахти — Тошкентда яқин вақтларгача кишилар иштаҳа билан истеъмол қиладиган бундай нознеъматларни ишлаб чиқарадиган база йўқ эди. Шундай базани ташкил қилиш ҳамда уни ишга тушириш учун малакали кадрлар тайёрлаш мақсадида 1945 йили Тошкентда-республика озиқ-овқат саноати маҳсулотлари министрлиги ҳузурида янги ўқув комбинати ташкил этилди. Шундан бери ўтган давр мобайнида комбинат юзларча малакали кадрлар тайёрлади. Тошкентнинг ўзида хуштаом булочкалар ва сухарилар ҳам ишлаб чиқаришга имконият туғилди. 1955 йилдан бошлаб ўқув комбинати 2-кондитер комбинати базасидан ажралиб мустақил корхонага айланди.

Мана торт, кекс, пирожное, қирқма ва гулли печенье ҳамда вафлилар тайёрлайдиган цех. Цех озода ва шинам. Цехда ҳар бир минутдан унумли фойдаланилмоқда. Оппоқ халатларни кийган пазандалар жадал метод асосида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг қўли-қўлига тегмайди. Бири пирожное, кекс ва печеньелар учун тоза унни механизм

Мастер В. Капитонов торт ва кексларни безатмоқда.

ёрдами билан сарёғга қормоқда, иккинчиси тухумларни чақиб аталамоқда, маҳсулот учинчи кишига ўтиб қанд ва ванель упалари қўшилгач, махсус патнисларга солиниб, пишириш учун печларга жўнатилади. Бу нозу-неъматларни сифатли қилиб, механизациялаштирилган машинада пиширишда илғор ишчилардан Маъфура Саидова смена топшириғини 1.5-2 ҳисса қилиб бажариб, бошқаларга ўрнак бўлмоқда. Патнисдаги тайёр маҳсулотлар уста пазанда, мастер Владимир Капитоновга ўтади. Капитонов ўзининг 3-4 та шогирдлари билан бор санъатларини ишга солиб уни бир хил ҳажмдаги коробкаларга жойлайди. Улар маҳорат билан пушти, кўк, жигарранг ва оқ ранглардаги кремлардан турли хил гуллар шаклини чиройли қилиб ясайдилар. Шундан сўнг торт ҳосил бўлиб контролерга ўтади. Контролер томонидан маҳсулотнинг сифати ва безаги текширилгач, магазинларга чиқарилади.

Янги ва ёш корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати йил сайин ўсмоқда. 1956 йили корхона 1 миллион 300 минг тонна ўрнига 1 миллион 400 минг тонна озиқ-овқат товарлари етказиб берган эди. Бу йил эса комбинат коллективи бу миқдорни 1 миллион 600 минг тоннага етказишга аҳд қилган.

Бу йил комбинат территорияси кенгайтирилади. Тухум тозалаш ва тайёрлаш цехи очилади.

Тошкент пирожноелар, кекс ва вафлилар тайёрлаш комбинатининг меҳнатсевар коллективи олтинчи беш йиллик планининг иккинчи йилида ҳам аҳоли севиб истеъмол қиладиган мазали торт, печенье ҳамда вафлиларни кўплаб ишлаб чиқариш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

М. ЗИЁМУҲАМЕДОВА.

Лаборантка Л. Аҳмедова қирқма печеньеларнинг сифатини текширмоқда. В. Салов фотолари.

Совет-Польша маданий ҳамкорлиги

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида маданий ҳамкорлик тўғрисида 1956 йил 30 июнда тузилган Битимни амалга оширишнинг 1957 йилга мўлжалланган планини ишлаб чиқиш юзасидан Москвада 1957 йил 31 январдан 6 февралгача Совет-Польша Аралаш Комиссиясининг иши давом этди.

Комиссия ишларида Совет Томонидан СССР Маданият министри ўртоқ Н. А. Михайлов (делегация раҳбари), СССР Олий таълим министрининг ўринбосари ўртоқ В. Н. Столетов ва СССР Ташқи ишлар министрлиги IV-Европа бўлими мудири ўртоқ А. И. Горчаковлардан иборат делегация қатнашди.

Комиссия ишларида Польша Томонидан Польша Халқ Республикаси Маданият ва санъат министри ўртоқ К. Курилюк (делегация раҳбари), ПХР Ташқи ишлар министрлиги департаменти директорининг ўринбосари ўртоқ К. Корольчик ва ПХР Маданият ва санъат министри кабинетининг директори ўртоқ Б. Плазлардан иборат делегация иштирок этди.

Комиссия ишларида ҳар икки томондан маслаҳатчилар ва экспертлар ҳам қатнашдилар.

Планни муҳокама қилган вақтда ҳар икки томон мамнуният билан қайд қилдики, СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасида маданий ҳамкорлик тўла тенгҳуқуқлилик ва қардошларча дўстлик асосида мустаҳкамланмоқда ва кенгаймоқда. Ўтган йилларда СССР билан ПХР ўртасида маданий алоқалар ва ҳамкорликнинг кенгайганлиги ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасида ҳамжиҳатликни ва самимий дўстликни ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга бўлди.

Томонлар СССР билан ПХР ўртасида маданий ҳамкорликни янада ривожлантириш зарур деб, бу ҳамкорлик ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларига жавоб берибгина қолмай, шу билан бирга бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига ҳам ёрдам беради, деб якдиллик билан эътироф этдилар.

Самимий ва дўстона вазиятда ўтган музокаралар натижасида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида маданий ҳамкорлик тўғрисида 1956 йил 30 июнда тузилган Битимни амалга оширишнинг 1957 йилга мўлжалланган келишилган плани ишлаб чиқилди ва имзоланди.

Планда СССР билан ПХР ўртасида фан, олий таълим, маориф, адабиёт, тасвирий санъат, музика, театр, кино, матбуот, радио, телевидение соҳасидаги ҳамкорликни ҳар томонлама янада ривожлантириш, шунингдек маданият тарқатиш соҳасида тажриба айирбошлаш кўзда тутилади.

Фикр олишувдан кейин Томонлар шундай фикрга келдиларки, маданият соҳасидаги ютуқлар билан ўзаро яхшироқ танишиш ва улардан фойдаланиш мақсадида тегишли совет ва поляк илмий муассасалари, ўқув юртлари, театрлари, киностудиялари, нашриётлари, журнал ва газета редакциялари ҳамда фан ва маданият соҳасидаги бошқа муассасалари ўртасида, шунингдек маданият ва фан соҳасида ишловчи айрим арбоблар ўртасида бевосита алоқа ўрнатилишини ва тажриба айирбошлашни, бир-бирларига информациялар, босма нашрлар ва материаллар юборилиб турилишини ҳамма воситалар билан рағбатлантириш зарур.

Ҳар иккала Томон ёзувчиларнинг, музикачиларнинг, артистларнинг, рассомларнинг, архитекторларнинг ва журналистларнинг ижодий ташкилотлари ўртасида ҳамкорликни ва алоқаларни кучайтиришга ёрдам бериш тўғрисида ҳам бир битимга келдилар.

Шу йил 6 февралда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида маданий ҳамкорлик тўғрисида 1956 йил 30 июнда тузилган Битимни амалга оширишнинг 1957 йилга мўлжалланган плани, шунингдек Совет-Польша Аралаш Комиссиясининг планни ишлаб чиқиш юзасидан олиб борган ишларининг Протоколи имзоланди.

Имзолаш вақтида Совет ва Польша делегацияларининг аъзолари, маслаҳатчилари ва экспертларидан ташқари СССР Ташқи ишлар министрлигининг вакиллари, Польша Халқ Республикасининг Москвадаги Элчихонасининг вакиллари, СССР Маданият министрлигининг, СССР Олий таълим министрлигининг, РСФСР Маориф министрлигининг, СССР Фанлар академиясининг раҳбар ходимлари, совет маданияти ва санъатининг кўзга кўринган арбоблари, шунингдек газета, радио ва телевидение мухбирлари ҳозир бўлдилар.

Табиатшунослар экскурсияси

В. И. Ленин номли Ўрта Осиё Давлат университети биология-тупроқшунослик факультетининг IV курс студентлари «Дарвинизм асослари» фани юзасидан биология фанлари кандидати Жўра Мусаев раҳбарлигида Тошкент табииёт музейига экскурсия уюштирдилар.

Музей ходимлари экскурсия қатнашчиларини самимий кутиб олдилар. Музейнинг илмий ходими ўртоқ М. Муҳамадқулов студентларга Ернинг пайдо бўлиши, Ерда тарихий эралар бўйича ўсимлик ва ҳайвон организмларининг пайдо бўлиши ва ривожланиши ҳақида гапириб, булар бир неча миллион йиллар давом этган мураккаб процессларнинг маҳсули эканлигини тушунтириб берди.

Органик дунёнинг — ўсимлик ва ҳайвон организмларининг бир асосдан тараққий этганлигини кўрсатувчи гигант схема студентларда чуқур таассурот қолдирди.

Табиийт музейига уюштирилган экскурсия студентларга дарсда олган назарий билимларини янада мустаҳкамлашда катта ёрдам берди.

Х. ТУРСУНОВ.

Пойтахт томошабинлари учун янги совға

8 февралда Тошкент шаҳридаги «Родина» кинотеатрида кенг экранли томоша зали ишга туширилди. Кино санъатининг мураккаб тури ҳисобланган бу кенг экранли кинотеатрнинг пойтахтимизда ишлай бошлаши фақат Тошкент меҳнаткашлари учунгина эмас, балки республикамиздаги барча томошабинлар учун ҳам маданий байрамдир.

Кенг экранли томоша зали тузилиши ва кинофильмларни экранда кўрсатиши жиҳатидан мураккабдир. Айни бир вақтда у оддий экранли томоша залига қараганда кўп фарқ қилади.

Кенглиги 13,5 метр ва баландлиги 5 метр келадиган экран махсус тайёрланган полотнодан иборат бўлиб, унинг залга қаратилган томони алюминсимон рангли бўёқ билан бўялган. Кенг экранли томоша залида фильмдаги овозлар экраннинг 2 четига ўрнатилган динамикли радиоприёмникдан эшитилмайди. Овознинг соф ва аниқ эшитилиши учун залнинг ҳамма томонига эффект динамикли бўлган 12 та радиоприёмник ўрнатилган.

Овознинг турли нуқтадан эшитилиб туриши кўп жиҳатдан кинолентага боғлиқдир. Москвадаги кинофабрикада ишлаб чиқарилаётган бу ленталарга овоз магнит ёрдамида ёзиб олинган. Лентанинг овоз йўлларидан чиқаётган товуш залдаги радиоприёмникларнинг бир меёрда ишлаб туришини таъминлайди.

Пойтахт томошабинлари шу кунларда «Родина» кинотеатридаги кенг экранли залда «Бахтиёр ёшлик», «Пролог», «Илья Муромец» каби бадиий фильмларни кўрадилар.

Кенг экранли томоша зали республикамиз аҳолиси учун янги совғадир.

Немис ва Француз ишчилари ҳаракатининг бирлиги учун

Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси билан Франция Умуммеҳнат конфедерациясининг қўшма баёноти

БЕРЛИН, 7 февраль. (ТАСС). АДН агентлиги хабар беради: Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси билан Франция Умуммеҳнат конфедерацияси вакилларининг Берлинда учрашуви бўлди. Учрашув вақтида ҳар иккала мамлакат ишчилар синфининг манфаатларига тааллуқли масалалар муҳокама қилинди. Бу муҳокамада Франция томонидан — Умуммеҳнат конфедерациясининг бош секретарлари Бенуа Фрашон ва Ален Ле Леап, шунингдек конфедерация секретариатининг аъзолари; Германия Демократик Республикаси томонидан Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси бош правлениесининг раиси Герберт Варнке ва бирлашма секретариатининг аъзолари қатнашдилар.

Учрашув қатнашчилари эълон қилган баёнотда уқтириб айтиладики, Умуммеҳнат конфедерацияси билан Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси ўртасида илгариги йилларда бўлган ҳамкорлик ижобий натижалар берди. Француз ва немис ишчиларининг биргалида кураш олиб борганликлари натижасида «Европа Мудофаа бирлашмаси» тузиш планларини барбод қилишга ва герман милитаризмининг тикланишини кечиктиришга муваффақ бўлинди. Бу билан тинчлик ишига анча ҳисса қўшилди.

Бироқ, уруш хавфи, дейилади баёнотда, тугатилгани йўқ. «Эйзенхауэрнинг доктринаси» ва НАТОнинг Америка ҳамда Ғарбий Германия сиёсатчиларининг иғвогарлик ҳаракатлари тинчлик учун хавфдир. Европада Ғарбий Германия монополиялари агрессив планлар билан майдонга чиқмоқдалар. Иккинчи жаҳон уруши вақтида француз халқини қул қилишда қатнашган собиқ гитлерчи генерал Шпейдель қўмондонлиги остига НАТОдаги ғарбий герман, француз қўшинлари ва бошқа қўшинлар топшириб қўйилди.

«Умумий бозор» деб аталган бозор барпо қилиш планлари ҳақида баёнотда уқтириб айтилишича, бу хилдаги проект Ғарбий Европа мамлакатлари экономикасини издан чиқаришга ҳамда Америка ва Ғарбий Германия монополияларининг ҳукмронлигини таъминлашга олиб келган бўлур эди.

Сўнгра баёнотда айтилишича, Умуммеҳнат конфедерациясининг вакиллари Германия Демократик Республикасининг ишчилари катта сиёсий, социал ва маданий муваффақиятларга эришганликларига қаноат ҳосил қилдилар.

Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси ва Умуммеҳнат конфедерацияси, дейилади баёнотда немис ва француз ишчилар синфининг умумий манфаатлари ва мақсадларига биноан герман милитаризмига қарши, Ғарбий Германия ва Франция монополистик капиталига ҳамда НАТО сиёсатига қарши; касаба союзларнинг ҳуқуқларини ва демократик эркинликларни таъминлаш ва кенгайтириш учун, иш кунини қисқартиш, реал иш ҳақини ошириш ва меҳнаткашларнинг турмуш даражасини умумий ошириш; умумий қуролсизланиш учун; барча чет эл ҳарбий базаларини тугатиш учун, атом қуролини ишлаб чиқаришни ва қўлланишни тақиқлаш учун; Европада коллектив хавфсизлик системасини барпо қилиш учун биргаликда кураш олиб боришга ўзларининг қаттиқ бел боғлаганликларини билдирадилар.

Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси ва Умуммеҳнат конфедерацияси немис ва француз ишчиларига мурожаат қилиб, уларни ўз кучларини бирлаштиришга, касаба союз ташкилотлари ўртасида мустаҳкам алоқалар боғлашга, бир-бирларига делегациялар юбориб туришга, ҳар иккала мамлакат ишчиларининг манфаатларига тааллуқли масалаларни биргаликда муҳокама қилиб туришга, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилмоқ учун самарали тадбирлар кўришга чақирадилар. Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси ва Умуммеҳнат конфедерацияси, дейилади баёнотнинг охирида, француз ва немис ишчиларининг биргаликда олиб бораётган курашини кучайтириш мақсадида мунтазам равишда тажриба ва информациялар айирбошлаб туришга қарор қилдилар. Улар Ғарбий Германия касаба союзлари бирлашмаси ва барча француз касаба союз ташкилотлари билан бирликда тинчликни ва ишчиларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида кураш олиб боришга ўзларининг тайёр эканликларини билдирадилар. Эркин немис касаба союзлари бирлашмаси ва Умуммеҳнат конфедерацияси жаҳон касаба союзлари федерациясини мустаҳкамлаш учун ва касаба союзларининг халқаро бирлиги учун тинмай кураш олиб борадилар.

СУД ЗАЛИДАН

Жиноятчи жазоланди

Туябўғиз сув омбори қурилишининг собиқ автослесари С. Г. Савин ўзбошимчалик билан гараждан «ЕЛ-44-88» автомашинасига ўтириб, шу автомашина ҳайдовчиси В. Е. Кочерганинг уйига келади. Савин ва Кочерга уйда спиртли ичимлик ичгач, автомашинада яна гаражга қайтишга қарор қиладилар. Рулга машинани ҳайдаш тажрибасига эга бўлмаган Савин ўтиради. Маст Савин машинани тез ҳайдаб, уни кўча четидаги ариққа ағдариб юборади. Авария оқибатида оғир раланган Кочерга касалхонада ўлади.

Ўрта Чирчиқ район 1-участка халқ суди жиноятчи Савинни беш йил муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди.

ТУЗАТИШ

«Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 5 февраль сонида босилган меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область совети депутатлигига кандидатлар рўйхатига область сайлов комиссияси қуйидаги тузатишларни киритади: 1.40-Ульяновский сайлов округидан кўрсатилган депутатнинг исми ва фамилияси — **Нортожи Мирмаҳмудова**, 2. 61-сайлов округининг номи «Академик» эмас, «Марказий», 68-сайлов округининг номи «Марказий» эмас, «Академик» деб тузатиб ўқилсин.

Редактор ўринбосари М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/II да **Чин муҳаббат**, 10/II да кундуз **Чин муҳаббат**, кечқурун **Ҳамза.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/II да **Боқчасарой фонтани** (билетлар сотилган), 10/II да кундуз **Шўрали**, кечқурун **Мазепа.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/II да кундуз **Кўнгил куйлари**, кечқурун **Зафар.**

РЕСПУБЛИКА МАДАНИЯТ УЙИДА — (Ҳамза кўчаси, 10) — 10/II да **«Муқимий музикада»** деган темада **4-лекция-концерт.** Лектор — **И. А. Акбаров.** Лекция-концерт кундуз соат 1 да бошланади. 1-абонемент ярайди.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — янги цирк томошалари. **К. Доротти гастролларининг давоми.** Томоша кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни 3 марта томоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ» «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги немис бадиий фильми **Эгизаклар қилмиши.**

КЕНГ ЭКРАНЛИ «РОДИНА» КИНОТЕАТРИ ОЧИЛДИ

9 февралда

1) Бахтиёр ёшлик,
2) «Товаришч» денгизга чиқади

деган кенг экранли янги бадиий фильмлар кўрсатилади.
Сеанслар эрталаб соат 9 яримдан кеч 11 гача бўлади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 28142.

Р00937. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № — 1737.